

ZPRAVODAJ

UNIVERZITY PARDUBICE

**BÝT NA VRCHOLU,
BÝT NEJLEPŠÍ!**

Obsah

FOTO SEMESTRU

4 Gaudeamus

VĚDA

6 Belgický obr pod tlakem
Vědci z DFJP zachraňují historické mosty v krajině

8 Výzkum rakoviny slinivky
Další rok v laboratoři

STALO SE UPA ...

12 Expert z Univerzity Pardubice školí památkáře v Iráku

12 Pardubice dříve a dnes ve fotografiích

12 Příliv 2019 – start semestru

12 Noc vědců 2019

13 20 milionů na uvedení vědy do praxe

13 Historicky první derby v e-gamingu vyhrála Univerzita Pardubice

13 Univerzita se prezentovala na Gaudeamu v Brně

13 Vznikla nová a unikátní databáze poválečného umění

14 Univerzitní knihy zaujaly veřejnost

14 Univerzita si připomněla studentskou stávku v listopadu 89

14 Zrestaurované grafiky Křížové cesty se vrací zpět do kostela

14 Poprvé jsme byli na Cestovatelském festivalu

15 Nadaní středoškoláci se představili na konferenci VĚDĚNÍ MLADÝM

15 Setkání s Oskarem Georgem Siebertem na Fakultě filozofické

15 Novým děkanem Fakulty ekonomicko-správní bude Jan Stejskal

15 Univerzita získala dvě ocenění v anketě Fakulta roku

16 Zahraniční experti na sgrafita zamířili na Fakultu restaurování

16 Studenti editují Wikipedii

16 Výstava fotografií Olgy Havlové

16 Vyráběli jsme adventní věnce pro domácí hospicovou péči

17 Cenu MŠMT získal student Fakulty chemicko-technologické

17 Rozsvícení univerzitního vánočního stromu 2019

17 Historik Petr Vorel převzal medaili Akademie věd ČR

ROZHOVOR

19 Děkan Jiří Kubeš:
Máme se čím chlubit, tak proč to neukázat

ABSOLVENTKA

24 Temná historie 50. let jako téma diplomky

STUDENTI

27 Vyhrála jsem Miss ČR,
ale mou prioritou je škola

30 Spartan mezi námi.
Richard Hynek dobyl Olymp

ANKETA

34 Jaké plány či předsevzetí máte do nového roku?

Z VÝSTAVY FOTOGRAFIÍ STUDENTŮ A ZAMĚSTNANCŮ

36 U:photo

ABSOLVENTKA

38 Blogerka Svatava Vašková: I jídlo může být sexy

Na titulní straně Richard Hynek, mistr světa ve Spartan Race, FOTO: archiv Richarda Hynka

KB

Komerční banka, a.s., je partnerem Zpravodaje Univerzity Pardubice pro akademický rok 2019/2020.

REÁLNÁ BANKA PRO REÁLNÝ ŽIVOT

**UNIVERZITA
PARDUBICE**

Zpravodaj Univerzity Pardubice

vydává Univerzita Pardubice, Rektorát, Oddělení propagace a vnějších vztahů.

Adresa: Studentská 95, 532 10 Pardubice 2, telefon 466 036 555, e-mail: zpravodaj@upce.cz, IČ: 00216275.

Zpravodaj UPa najdete také na webové stránce: <https://www.upce.cz/media.html>.

Redaktorka: Mgr. Věra Příbylová. Redakční okruh: Mgr. Lenka Čermáková, PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D.,

Mgr. Lucie Kašková, Ing. Andrea Koblížková, Ph.D., Mgr. Martina Macková, Mgr. Věra Příbylová, Adrián Zeiner

Fotodokumentace: CITS – Adrián Zeiner, Petr Špaček a archiv UPa.

Grafická úprava a sazba: CITS – Ing. Alena Komárková.

Redakce si vyhrazuje práva krátit a editorsky upravovat texty.

Tisk: Vydavatelství a polygrafické středisko Univerzity Pardubice.

Číslo: 98/2019, 20. prosince 2019, náklad 1 500 ks, periodicita 4x ročně, ISSN 2570-5644, MK ČR E 22928.

Náš úspěšný rok

Zabývám se mezikulturní komunikací a poznamenává to můj náhled na vše kolem. Protože kultury nejsou pouze národní, mezikulturní komunikace nastává, už když se jedna katedra baví s jinou... Chceme být školou, která je zdravě neskromná a je platným hráčem na mezinárodním poli. Nedefinuje nás to, že jsme jedinou vysokou školou v Pardubickém kraji. Naše cíle i potenciál jsou jinde a umíme tomu přizpůsobit i navyklé postupy, i když to není snadné a vždy pohodlné. Abychom to mohli dělat, potřebujeme prostředí důvěry, skvělé myšlenky a komunikaci. W. B. Yeats, nositel Nobelovy ceny za literaturu, kdysi prohlásil: „Think like a wise man but communicate in the language of the people.“ My máme výhodu, že univerzitní prostředí se skládá z lidí nadprůměrně schopných s informacemi pracovat.

Na konci roku se ohlížíme... a nejen o rok zpět. Vidíme sedmdesát let historie od vzniku jádra Univerzity Pardubice v podobě VŠCHT Pardubice, letos silně rezonující zlomový rok 1989, ovlivňující vše okolo nás i nás samé, a postupně se rozrůstající ambiciózní školu skládající se nyní ze sedmi fakult. Jako v každé komunitě, nejsme všichni stejní, stejně staří a stejně naladěni. Naše úspěšné a spokojené fungování spočívá ve schopnosti identifikovat silné stránky každého z nás a stavět na nich. Tím můžeme naše cíle formulovat pozitivně, realisticky a lidsky. Při zachování inspirativní soutěživosti se tak můžeme vzájemně respektovat, společně oslavit úspěchy a tím násobit naše příležitosti i prožít radost posilující nás do budoucna.

Co máme za sebou ke konci roku 2019? Máme fungující Radu pro vnitřní hodnocení a stabilizovaný proces jednávání akreditačních žádostí po získání institucionální akreditační. Identifikovali jsme vědecké osobnosti s potenciálem vystavět excelentní týmy, které svojí „odstředivou silou“ mohou přitáhnout kapacity posilující vědecký potenciál univerzity a „odstředivou silou“ rozsevat kapky inspirace a podněcovat k témuž na dalších pracovištích UPa. Pro existenci takové vědy a výuky je ale esenciální vytvoření bezpečného a komfortního prostředí. Bezpečí je v rychle běžícím technologickém světě dáno i bezpečím našich informací. Upgradovali jsme operační systémy, zvýšili ochranu NetID účtů, zahájili projekty posilující management informací a nástrojů Business Intelligence. Zprůhlednili jsme postupy zajišťující GDPR, vytvořili metodiku vysílání a přijímání zahraničních zaměstnanců jak do EU, tak do třetích zemí. Spolupráci se zahraničím jsme neotiskli pouze do metodik, ale aktivně ji podpořili celou řadou projektů vědeckých i rozvojových, mezi jinými Erasmus+ a mezinárodních mobilit, ale i zpracováním akčního plánu internacionalizace pro příští tři roky.

Ohrožení komfortního prostředí je to první, co individuálně pocítíme, a proto bereme vážně potřebu řešit administrativní zátěž. Soustředíme se na to, co přispívá k udržitelnosti našeho fungování i naší „duši“ – dokončili jsme kolejní zahradu, vybavujeme prostory pro studenty na budovách auly, DB, EA tak, aby studenti měli své ostrůvky zázemí a vnímali školu jako místo, kde jim je dobře, ne jako místo askeze. Dokončili jsme dlouho plánovanou rekonstrukci rektorátu usnadňující logistiku naší práce.

Hmatatelné výstupy jsou snáze vidět, jemné aspekty komunikace vnímáme spíše podvědomě. Přicházející studenti i kolegové z České republiky a ze zahraničí citlivě vnímají naše prostředí, vstřícnost a atmosféru. Naše komunikace je tak jediným nástrojem, jak jim v krátkém čase zpřístupnit, co my všichni za mnoho let působení zde

již automaticky víme... V české mentalitě je zakořeněno, že záleží spíše na faktu, a ne tolik na způsobu jeho podání. Vidím v tom příležitost, jak si jeden každý z nás nemusí nechat pro sebe, že dokážeme obojí. Není to soutěž, jsou to dvě strany téže mince. Letos zesnulý L. Iacocca, americký manažer, technik a filantrop, to kdysi výstižně potvrdil slovy: „You can have brilliant ideas, but if you can't get them across, your ideas won't get you anywhere.“

Abychom mohli informace efektivně a smysluplně sdělovat s respektem k tomu, kdo je jejich příjemcem, realizujeme změny v tom, jak představujeme univerzitu vně - na webu, v získávání studentů, i směrem dovnitř, např. v tomto zpravodaji. Věřím, že jste je postřehli, a za vaši komunikaci budeme vděční. Vydejme se tedy do roku 2020 s pozitivní energií a vzájemnou sounáležitostí, ostatní bude následovat.

*Ing. Andrea Koblížková, Ph.D.
prorektorka pro rozvoj*

Univerzita Pardubice

új #UPCEotisk

y naši expozici

K a sdílej na Instagramu

ylovou mikinu

www.upce.cz/gaudeamus2019

**Gaudeamus: Brno 22. – 25. října
Univerzita Pardubice zanechala
svůj otisk na největším veletrhu
vzdělávání v České republice.**

Belgický obr pod tlakem

Vědci z DFJP zachraňují historické mosty v krajině

JE OBROVSKÝ, MÁ 10 TUN. I KDYŽ JE TO ZKUŠEBNÍ VZOREK, TAK NA DOPRAVNÍ FAKULTU JANA PERNERA CESTOVAL Z BELGIE VLAKEM, NÁKLADNÍM AUTEM A NAKONEC JEŘÁBEM. ČÁST MOSTU Z BELGIE SE NA NĚKOLIK TÝDNŮ ZABYDLELA VE ZDEJŠÍ SPECIÁLNÍ DYNAMICKÉ LABORATOŘI. NAŠI VĚDCI OVĚŘOVALI, ZDA NOVÁ METODA ZPEVNĚNÍ STARÝCH OCELOVÝCH MOSTŮ POMŮŽE TYTO MOSTY ZACHOVAT A DÁL POUŽÍVAT I PŘI DNEŠNÍCH POŽADAVCÍCH NA ŽELEZNIČNÍ DOPRAVU.

Po celém světě je možno nalézat nýtované mostní konstrukce, jejichž stáří často přesahuje sto let. Nejinak je tomu v České republice, Belgii, Německu a jinde v Evropě. Mosty se nacházejí na regionálních tratích, kde esteticky vhodně doplňují celkový kolorit krajiny. Přestože je mnohdy jejich technický stav dobrý, neumožňuje zvýšit provozní zatížení či vyšší traťovou rychlost, byly totiž navrhovány za zcela jiných podmínek a předpokladů. Jejich případná náhrada novými mosty ať už z oceli či železobetonu je vždy finančně velmi nákladná. Proto se hledají cesty, které by umožnily tyto mostní konstrukce zachovat, a přitom zvýšit jejich užité vlastnosti. Jednou z možností je zesílení konstrukce a změna železničního svršku, kdy jsou původní dřevěné pražce nahrazeny speciálním typem pružného upevnění koleje, které vykazuje podobné dynamické vlastnosti jako šterkové lože. Touto cestou se vydali i kolegové z Katedry stavebního inženýrství z belgické univerzity v Ghentu.

Most testovala výzkumná skupina pod vedením doc. Culka

Mostní konstrukce jsou vystaveny dynamickým účinkům od dopravního zatížení. Proto musí být každý teoretický předpoklad experimentálně ověřen. Toho si byli vědomi i belgičtí partneři. Jejich návrh zesílení konstrukce a úprava upevnění kolejnic bylo nutné ověřit na specializovaném zařízení. Takové zařízení se nachází ve Výukovém a výzkumném centru v dopravě Dopravní fakulty Jana Pernera. Zdejší unikátní dynamická laboratoř disponuje

mohutnými zatěžovacími válci, které jsou schopny vyvinout dynamickou sílu přes 60 tun při frekvencích až 10 Hz. Laboratoř je plně vybavena pro statické a dynamické testování různých konstrukcí z oceli, betonu, kompozitu a dalších materiálů. Laboratoř může podrobit testům i relativně velké vzorky, v případě mostu z Belgie dosahovaly rozměry vzorku 6x3x1,5m. Dynamické zkoušky byly v našem případě realizovány pod vedením doc. Culka z katedry dopravního stavitelství. „**Mostní konstrukce jako je tato je geometricky komplikovaná konstrukce, kdy každá její část je dynamicky více či méně namáhána. To nutně vede k možnosti vzniku únavových trhlin konstrukce. Proto nás naši partneři z katedry stavebního inženýrství z belgické Univerzity v Ghentu požádali, zda bychom neověřili jejich předpoklad definované únavové pevnosti**“, uvádí důvody testování belgického mostu u nás v laboratoři doc. Culek. „**Je pro nás také velmi zajímavé sledovat, jak si stará nýtovaná ocelová konstrukce, zesílená svařovaným rámem, poradí s tak velkým zatížením**“, doplňuje.

50 tun zátěže a 5 milionů cyklů

„**Původní mostní svršek tvořený dřevěnými pražci je nahrazen speciálním upevněním kolejnic přímo na zesilující svařovaný rám. Konstrukční výška nového uspořádání je shodná s původní konstrukční výškou, tím je zaručena shodná niveleta koleje. Není tedy nutno výškově měnit přilehlou železniční trať z důvodu konstrukční změny mostu. Zároveň se výrazně vylepšují dynamické vlastnosti mostu, protože nové dynamické vlastnosti upevnění**

vykazují obdobné charakteristiky jako štěrkové lože navazující na mostní konstrukci." dále uvádí Bohumil Culek. Toto upevnění se přitom v praxi běžně používá (pevná jízdní dráha) – v kontextu s tímto zesílením je to ale novinka. Na základě požadavku belgické protistrany pardubičtí odborníci navrhli a sestavili zkušební zařízení a zatížení tak, aby vystihovalo osové zatížení železniční nápravou. Toto zatížení je však násobně vyšší, než se na konstrukci běžně v reálném provozu vyskytuje. **„Testujeme cyklické zatížení, harmonický průběh ve tvaru sinusoidy. Zatížení je přitom vyšší než definované provozní zatížení, kdy je běžně uvažováno 22,5 tuny na nápravu, my testujeme zatížení o velikosti 50 tun, abychom zrychleným způsobem zjistili a ověřili dynamickou pevnost konstrukce. Tento způsob zatěžování umožní významně zkrátit celkový čas měření, i tak ale realizace zkoušky trvá nepřetržitě dva měsíce,“** vysvětluje dr. Jakub Vágner, který s doc. Culkem na testování konstrukce úzce spolupracoval. Kromě měření průhybů nosníků a tzv. „zatlačení“ ložisek jsou měřeny i deformace konstrukce ve více než 80 místech pomocí tenzometrů.

Červená barva ukáže případné trhliny

Pevnostní výpočet realizovaný belgickými kolegy ukázal na kritická místa konstrukce z pohledu případného vzniku únavových trhlin. Na tato místa se bylo nutno během testu zaměřit a případně identifikovat únavové porušení. Konstrukce byla podrobena zkoumání několikrát (v různých fázích únavového testu). Kromě vizuální kontroly byla jako identifikační metoda zvolen kapilární/penetrační test. Červená penetrační barva v kombinaci s bílou vývojkou lokálně způsobila změnu barvy mostu. Smícháním vznikl dojem růžové. „Jedná se o postup, kdy penetrant kapilárně vzlíná a obarví místně vývojkou. To umožní identifikovat trhlinu.“ objasňuje růžové zbarvení částí mostu Ing. Přemysl Hojka, který kapilární testy prováděl.

Dilatace můžou způsobit trable

Mostní konstrukce je vystavena změnám teplot v rámci daných klimatických podmínek. Na změny teploty reaguje dilatací, tj. roztažením nebo zkrácením celkové délky mostu. Naopak bezстыková kolej nedilatuje, je tak postavena. Proto bylo třeba ověřit, jak bude reagovat nový způsob upevnění koleje, zda umožní vzájemnou změnu polohy koleje a mostu. **„Každou stranu mostu jsme podrobili testování, kdy jsme postupně podélně vytahovali a zasunovali kolejnici o 50 mm a měřili jsme, jak velké síly mezi mostem a kolejnicemi vznikají. Testování jsme prováděli opakovaně až tisíce cykly. Je to podobné, jako by nad mostem tisíckrát vyšlo a zapadlo slunce.“** popisuje Bohumil Culek. **„Výsledky byly pro nás více než překvapivé.“** dodává.

A proč právě Pardubice?

Partnerskou univerzitu v belgickém Ghentu spojuje s pardubickými odborníky dlouholetá spolupráce. Odstartoval ji právě doc. Culek, který nejnovější experimenty spolu s kolegy realizoval. Přitom první dynamické a statické testy ocelových a plastových vzorků simulujících chování vztužení ocelových mostů prováděli již před více jak deseti lety. Od té doby se sešli hned u několika projektů. **„Naše laboratoř je v prostředí českých i evropských vysokých škol unikátní, takovýto rozsah není obvyklý,“** říká výzkumník. **„V prostředí vysokých škol se dá podobné vybavení najít jen na velkých vysokých školách, jako je třeba univerzita v Aachen. Tamní vybavení je však často koncipováno jiným způsobem, u nás máme moderní technologii, jejíž obdobu bychom v rámci evropských vysokých škol napočítali na prstech jedné ruky,“** říká Bohumil Culek.

TEXT: Lenka Čermáková, Zuzana Paulusová/FOTO: Adrián Zeiner a archiv DFJP

Výzkum rakoviny slinivky

Další rok v laboratoři

ODHALIT RAKOVINU SLINIVKY V ČASNÉM STADIU NEMOCI. PŘESNĚ PŘED ROKEM PŘEDSTAVIL PROFESOR MICHAL HOLČAPEK Z FAKULTY CHEMICKO-TECHNOLOGICKÉ METODU, KTERÁ BY MOHLA ZACHRÁNIT ŽIVOT STATISÍCŮM PACIENTŮ. MÉDIA CHTĚLA ROZHOVORY, LÉKAŘI SE PTALI, KDY BUDE VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ, A PARDUBICKÉMU VĚDCI DRNČELY NA STOLE TELEFONY. LIDÉ SE SAMI HLÁSILI DO VÝZKUMU A NABÍZELI KE ZPRACOVÁNÍ SVÉ VZORKY. UVÉST METODU DO PRAXE VŠAK JEŠTĚ POTRVÁ. VÝZKUM POKRAČUJE. KAM SE PARDUBIČTÍ VĚDCI POSUNULI?

„Studenty musíte zaujmout a v rámci analytické chemie musí mít zájem o to, co děláme. Musí mít chuť jít těžší cestou. Nabízíme možnost něčeho dosáhnout, něčeho docílit. Dáváme jim možnost vyrůst. Očekáváme, že je práce bude bavit a budou tady rádi.“

V současné době se Michal Holčapek z katedry analytické chemie snaží se svojí skupinou dotáhnout realizaci několika patentů, které jsou podány, a zvolit nejvhodnější strategii pro vstup do národních fází ve vybraných zemích, kde plánují zaměřit se na karcinom pankreatu. Tato diagnóza má ze všech nádorových onemocnění nejhorší prognózu.

Spolupráce s odbornými pracovišti

Výzkumná skupina začíná spoluprací s Ing. Karolínou Peškovou z Všeobecné fakultní nemocnice v Praze, s oddělením, které je zodpovědné za novorozenecký screening v ČR. Ročně analyzují asi 70 tisíc novorozenců s testem na závažné onemocnění poruchy metabolismu. Mají zkušenosti se žádostmi, aby mohla být do praxe uvedena nová screeningová metoda. **„Je to tedy nejlepší místo, kde mohou také ověřit, že naše metoda skutečně funguje. Můžeme zde dokončit kroky, aby celý náš výzkumný proces mohl být uvedený do klinické praxe,“** vysvětluje další kroky v bádání profesor Holčapek.

Tým profesora Holčapka dlouhodobě spolupracuje s prof. Bohuslavem Melicharem z Fakultní nemocnice v Olomouci, doc. Romanem Hrstkou z Masarykova onkologického ústavu, odkud vědci získali vzorky rakoviny slinivky. Nově navázali spolupráci s dr. Milanem Vošmikem z Fakultní nemocnice Hradec Králové, kterou garantuje přímo ředitel nemocnice profesor Vladimír Palička a který se o tento výzkum velmi zajímá.

Potřebuje větší tým

Během roku posílili výzkumný tým další dva studenti doktorského studia. Nyní má skupina sedm lidí. Ale i s tímto počtem lidí trvá výzkum déle. „Veškeré věci velmi důkladně ověřujeme a chceme mít naprostou jistotu v tom, co ukazujeme a prezentujeme,“ zdůrazňuje vědec. Profesor Michal Holčapek by byl rád, kdyby ve skupině bylo vědeckých pracovníků více. Ideálně by si představoval 10 až 12 lidí. Významná by byla i externí spolupráce s biologií a biostatistikou či softwarovými specialisty. **„Dostat do skupiny kvalitní studenty je asi ta úplně nejtěžší a zároveň nejdůležitější věc na naší práci, ale věřím, že naše skupina má zájemcům co nabídnout. Pokud studenty baví analytická chemie, tak ať neváhají a podívají se na vypsání diplomové práce nebo mě rovnou kontaktují,“** říká profesor Holčapek.

Studenti nejdříve pracují s nebiologickým materiálem a postupně se seznamují s hmotnostní spektrometrií, softwary a prací s lipidy. Až zvládnou tuhle výzkumnou část, mají příslušné očkování a školení, začíná jejich práce s nádorovými buňkami a analýzou.

„Ještě do minulého roku jsem si neuvědomoval, že to, co děláme, může být časem přelomové. Jenže výsledky začaly mít reálnější podobu,“ říká student doktorského studia Ondřej Peterka, který by chtěl i po skončení studia zůstat na univerzitě kvůli zajímavé vědecké práci a skvělým lidem.

Každý nový člověk přináší do týmu nové nápady. A s novými nápady se může z tříměsíční stáže v Singapuru vrátit i doktorandka Michaela Chocholoušková. Na zahraničním pracovišti se nyní zabývá vývojem metodiky pro ověření kvality poskytnutých biologických vzorků. Získané vzorky z nemocnice by měly být řádně zamrazeny v krátkém čase, ale vědci nemají způsob, jak je správně ověřit. Některé vzorky v modelech selhávají a chemici nevědí, proč tomu tak je. Jestli je to biologická variabilita, nebo došlo k chybnému zpracování.

Skupina v této asijské zemi a také Německu patří společně s pardubickým týmem ke třem nejlepším na světě, co se lipidomické analýzy týká. „V Singapuru spolupracujeme s prof. Wenkem z National University of Singapore, jehož skupina patří mezi absolutní světovou špičku a nyní vybudovali i díky podpoře místní vlády tak excelentně vybavenou laboratoř, že to je výjimečné i ve světovém měřítku. V tomto směru je doktorandka na skutečně vynikajícím pracovišti,“ zdůrazňuje profesor Holčapek a dodává: **„My také máme dobré instrumentální vybavení, i když nedokážeme pravidelně kupovat nejnovější modely přístrojů, ale i přesto si dokážeme práci nastavit tak, abychom byli schopni konkurovat.“**

Vědci z Fakulty chemicko-technologické mají v této oblasti zajímavé výsledky a z klinického pohledu se lékařům jeví tento výzkum jako zajímavý, protože dosud neexistuje žádný spolehlivý biomarker pro včasnou diagnostiku. Ať už v oblasti patentové žádosti, tak v rámci výzkumu. **„Posílali jsme rukopis studie do časopisu Nature Metabolism (impakt přes 32) a podařilo se nám dostat do recenzního řízení. To se podaří asi 20 procentům rukopisů a zbylých 80 procent editor zamítne bez recenzního řízení,“** říká vedoucí vědeckého týmu. Bohužel po získání čtyř posudků, které se nám nezdály přehnaně kritické, se editor rozhodl, že dále recenzní řízení nebude pokračovat. Byly totiž vyžadovány další verifikace, jako například změření vzorků dalším nezávislým pracovištěm, testy na buněčných liniích, testy na zvířecích modelech xenografovaných myších. U těchto myší štěp pochází z jiného živočišného druhu, nádor neroste podkožně, ale přímo v orgánu.

Brzdy ve výzkumu

Tým profesora Michala Holčapka během deseti měsíců splnil požadavky, kromě pokusů na myších. Je to totiž mimořádně nákladný experiment a dělá jej pouze několik pracovišť na světě. **„V tuhle chvíli máme doměřeny všechny ostatní věci, které se týkaly článku, a chystáme se rukopis zveřejnit a znovu poslat do stejného časopisu,“** říká profesor Holčapek, který zároveň přiznává, že chtěl být ve výzkumu o kousek dál. Bohužel jej brzdí vnitřní a vnější faktory. Je to například vysoká finanční náročnost patentové ochrany, hledání komerčního partnera pro realizaci projektu, neexistence etické komise na univerzitě či pomalý proces smluvního výzkumu dalšími fakultními nemocnicemi. „Ti, co nám poskytují vzorky, se samozřejmě ptají, kdy bude vyhodnocení. Snažíme se publikovat klíčové výsledky na rakovinu slinivky a také udělat první pokusy s převodem naší metodiky na jiné pracoviště.“

Vědci dosahují skvělých výsledků

Žádné screeningové postupy na včasnou detekci rakoviny několika typů rakoviny v současné době k dispozici nejsou. „Jsou pouze některé metody založené na glykoproteinech, jejichž spolehlivost není zase tak vysoká. Správnost stanovení je 70 – 80 procent. Tyto metody ale selhávají pro včasná stadia,“ vysvětluje profesor. Úspěšnost metody, se kterou pracují vědci na Univerzitě Pardubice, se neliší podle stadia rakoviny, což je naprosto klíčová věc. S rakovinou slinivky je těžké pacienta v pozdním stadiu už léčit. Přežití je jeden až dva roky v závislosti na stadiu, šance na úplné vyléčení je mimořádně nízká. Pokud tedy vědcům veškeré testování vyjde, metoda bude uvedena v klinickou praxi, bude to pro tým profesora Michala Holčapka světový úspěch, ale zejména by to mohlo pomoci zachránit životy díky včasné diagnóze.

A tohle jsme my, náš tým:
<https://www.youtube.com/watch?v=phQmkRlqK9k>

DĚLEJ VĚDU, CO MÁ SMYSL

Vědecký tým

Michal Holčapek

Vystudoval Fakultu chemicko-technologickou Univerzity Pardubice a je vedoucím skupiny mladých vědců.

Specializuje se na hmotnostní spektrometrii, kapalinovou a superkritickou chromatografii a lipidomickou analýzu. Se svým týmem pracuje na výzkumu typů rakoviny s vysokou úmrtností a bez spolehlivého screeningu, například rakoviny slinivky, plic, prostaty a ledvin.

Robert Jirásko

Je nejzkušenějším členem skupiny prof. Holčapka, pod jehož vedením na Univerzitě Pardubice obhájil diplomovou i disertační práci. Kromě výzkumu v oblasti analýzy lipidů a jejich významu při diagnóze rakoviny se podílí i na řadě dalších prací týkajících se analýzy metabolitů léčiv či nejrůznějších organických a organokovových sloučenin. Jakožto akademický pracovník se věnuje i výuce předmětu Hmotnostní spektrometrie v organické analýze, laboratorních cvičení a podílí se na odborném vedení studentů.

Michaela Chocholoušková

V současné době je na stáži v Singapuru a po svém návratu by měla u nás zavést nové metody pro ověření kvality

vzorků krve dodávaných z klinických pracovišť a také by v příštím roce měla obhájit svoji disertační práci a pak nastoupil na postdoktorandský pobyt.

Ondřej Peterka

O práci profesora Holčapka se dozvěděl na jeho přednáškách, a jelikož se vždy zajímal o farmacii, jeho výzkum ho nadchnul. Domluvil si schůzku a spolupráce byla na světě. V nedávné době ukončil studii extracelulárních částic izolovaných z krevní plazmy a nyní se věnuje derivatizací lipidů. Na jaře příštího roku se chystá na tří měsíční stáž na kliniku do Regensburgu, která by měla napomoci k převedení metodiky do klinické praxe.

Denise Wolrab z Rakouska

Nastoupila do skupiny hned po obhajobě PhD. na Univerzitě ve Vídni, tedy od června 2017. Nyní získala juniorský grantový projekt od Grantové agentury ČR na tři roky. Naše skupina jí instrumentální možnosti, které ona na svém domovském pracovišti nemá.

Jakub Idkowiak z Polska a **Zuzana Vaňková** jsou noví studenti doktorského studia, kteří do týmu přišli v září tohoto roku.

Text: Věra Přebýlová/FOTO: Milan Reinberk

září

Expert z Univerzity Pardubice školí památkáře v Iráku

Fakulta restaurování se začala podílet na záchraně památek poničených válkou v iráckém Mosulu. Její proděkan Karol Bayer díky vzdělávacímu programu, který organizuje Národní památkový ústav ČR, seznamoval své irácké kolegy s restaurátorskými a konzervačními postupy. První vzdělávací několikátýdenní kurz proběhl v Iráckém institutu pro restaurování památkového dědictví v Erbilu, v kurdské části Iráku. Pomoc českých expertů se týká hlavně dokumentace, restaurování a obnovy stavebních památek.

18. září

Pardubice dříve a dnes ve fotografiích

Více jak 500 unikátních dobových fotografií z dob Rakouska-Uherska, první republiky, druhé světové války, socialismu i dneška. V hlavní roli Pardubice a okolí. A materiály, které nejsou běžně dostupné. Takové bylo promítání pardubického sběratele historických fotografií, pohlednic a korespondenčních lístků Tomáše Macáka, který ukázal, jak vypadaly Pardubice dříve a dnes. Stejnomenou knihu vydala naše univerzita vloni.

25. září

Příliv 2019 – start semestru

Znamé kapely Ready Kirken, UDG, ale také univerzitní soubory a skupiny vystoupily na velkém koncertě, který provázal univerzitní start semestru pod názvem Příliv. V univerzitním kampusu čekaly na více než 1500 studentů sportovní atrakce, zábava, ale také novinka – křest univerzitního UPa cideru.

27. září

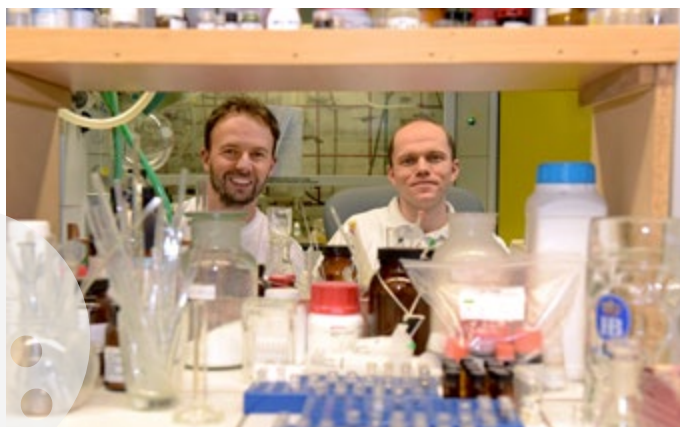
Noc vědců 2019

Rekordní počet atrakcí a zatím největší počet návštěvníků. Na bezmála 50 stanovištích v areálu univerzity v Pardubicích-Doubravících ukázali experti ze všech sedmi fakult, že se s výsledky bádání potkávají každý den, ale také že se pomocí vědy lze chovat ohleduplně k životnímu prostředí.

říjen**20 milionů na uvedení vědy do praxe**

Vědci univerzity získali 20 miliónů korun, aby ověřili, že jejich výzkum bude fungovat i v praxi. O peníze z Technologické agentury ČR se projekt Centra transferu technologií a znalostí (CTTZ) ucházel ve veřejné soutěži a z 32 podaných návrhů byl vyhodnocen jako druhý nejlepší. Je to už podruhé, kdy univerzita získala dvacetimilionovou podporu. Minule peníze pomohly 15 projektům ze 4 fakult. Univerzita díky financím uzavřela přes 50 smluv, včetně licenčních nebo převodu práv k využití vynálezů, přihlásila více než 10 i mezinárodních patentů a zapsala 4 užité vzory.

11. října**Historicky první derby v e-gamingu vyhrála Univerzita Pardubice**

Derby Univerzity Pardubice a Univerzity Hradec Králové v e-gamingu vyhráli reprezentanti naší školy. Klání v počítačových hrách sledovaly v aule hradecké univerzity i po internetu stovky studentů. Hráči univerzitního e-sport spolku zvítězili nad kolegy z Univerzity Hradec Králové 2:1.

22.–25. října**Univerzita se prezentovala na Gaudeamu v Brně**

Na evropský veletrh pomaturitního a celoživotního vzdělávání univerzita vyjela s novou grafikou a kampaní „Studuj a nechej tu svůj otisk“. Kromě informací o tom, co je možné na sedmi fakultách pardubické univerzity studovat, nabídli zástupci školy virtuální realitu z Fakulty elektrotechniky a informatiky, nejnovější modely simulovaných pacientů z Fakulty zdravotnických studií, ale také speciální otiskovou zed'.

24. října**Vznikla nová a unikátní databáze poválečného umění**

Čtyři roky práce a čtyři tisíce uměleckých děl. Odborníci z Fakulty restaurování společně s kolegy z VŠCHT Praha vytvořili jedinečnou databázi Sochy a města, která sleduje poválečné umění ve veřejném prostoru. „V socialistickém období vzniklo z veřejných peněz více než třicet tisíc uměleckých děl pro interiéry i exteriéry novostaveb úřadů, škol, zdravotních a nákupních středisek, zemědělských družstev nebo jako výzdoba prostor panelákových sídlišť,“ uvedla Mgr. Vladislava Říhová, Ph.D., z Katedry humanitních věd Fakulty restaurování Univerzity Pardubice.

říjen a listopad

Univerzitní knihy zaujaly veřejnost

Novinky i starší publikace vydané našimi fakultami byly letos vidět na čtyřech knižních veletrzích – v Praze, v sousedním Hradci Králové, v Havlíčkově Brodě i v Pardubicích. Táhly především monografie Fakulty filozofické či anatomický atlas Fakulty zdravotnických studií. Knihy nabízí i naše prodejna odborné literatury nebo náš e-shop.

listopad

Univerzita si připomněla studentskou stávkou v listopadu 89

Listopad byl letos ve znamení oslav 30. výročí studentské stávky vysokoškoláků v roce 1989. Jejich odvalu jsme oslavili unikátní výstavou Vysokoškoláci za svobodu, speciálním seriálem videí Studenti studentům i zvláštním číslem Zpravodaje. Rektor univerzity vyznamenal tři osobnosti listopadových událostí a představil novou knihu Nejisté dny sametové revoluce, která vznikla z deníků stávkujících studentů VŠCHT v roce 1989. Oslavy doprovodila také happeningová akce Stávka!, při které všechny univerzitní budovy (a také trolejbus) získaly originální polep dobovými studentskými hesly a vtípy.

listopad

Zrestaurované grafiky Křížové cesty se vrací zpět do kostela

Studenti Fakulty restaurování zachránili Křížovou cestu z 18. století. Jedenáct obrazů se podařilo objevit až roku 2017 za krovem kostela Nejsvětější Trojice v Klimkovicích. Dva roky na památku pracovali pod vedením pedagogů ateliéru restaurování uměleckých děl na papíru. „Každý student musel kompletně restaurovat jedno celé dílo a celá akce byla časově náročná. Restaurovat vzácné obrazy bylo pro nás významné rozsahem i skladbou materiálů,“ řekl Mgr. art. Luboš Machačko, vedoucí ateliéru.

7.–8. listopadu

Poprvé jsme byli na Cestovatelském festivalu

Studenti tří fakult Univerzity Pardubice letos poprvé popsali své zážitky na Cestovatelském festivalu, jehož jsme nově také partnerem. Studenti se s žáky základních a středních škol podělili o zážitky z cestování vlakem a zkušenosti z Mexika, Londýna a Norska.

7. listopadu Setkání s Oskarem Georgem Siebertem na Fakultě filozofické

Respektovaný amatérský filmař a spisovatel, někdejší disident a „nepřítel socialismu“ Oskar Georg Siebert byl hostem univerzity. Čtení a besedu k výročí 30 let od Listopadu 89 organizoval Ústav historických věd Filozofické fakulty, Katedra literární kultury a slavistiky FF UPA a Krajská knihovna v Pardubicích.

14. listopadu Nadaní středoškoláci se představili na konferenci VĚDĚNÍ MLADÝM

Celkem 160 talentovaných středoškoláků a žáků základních škol z celé ČR hostila Univerzita Pardubice na 7. ročníku konference Vědění mladým. „Chtěli bychom, aby se mladí lidé se zájmem o vědu potkali a podpořili se navzájem v bádání, vyměnili si zkušenosti a vyzkoušeli si veřejně vystoupit na odborné téma. Z abstraktů všech příspěvků sestavíme sborník a často se jedná o první publikaci příspěvků mladých badatelů,“ říká Bc. Jan Zich, hlavní organizátor.

11. listopadu Novým děkanem Fakulty ekonomicko-správní bude Jan Stejskal

Od ledna povede Fakultu ekonomicko-správní Univerzity Pardubice devětatřicetiletý doc. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. Specializuje se na veřejnou a regionální ekonomii, problematiku efektivnosti a inovací ve veřejném sektoru. „Chci, abychom byli fakultou, kterou tvoří přirozeně spolupracující lidé. Ti vytváří prostředí pro kvalitní výuku a výzkum. Fakulta musí mít jasnou strategii rozvoje, na jejíž tvorbě i naplňování se aktivně podílí všichni pracovníci i zástupci studentů,“ uvedl.

13. listopadu Univerzita získala dvě ocenění v anketě Fakulta roku

Univerzita letos bodovala v celostátním hlasování studentů a absolventů hned dvakrát. Nejvíce hlasů dostala již potřetí Fakulta chemicko-technologická. Úplně poprvé titul získala Fakulta zdravotnických studií. „Velmi si považujeme hlasů studentů, kteří nás takto ocenili, je naším cílem být pro studenty fakultou, na které získají nejen kvalitní vzdělání, ale i fakultou, kde se jim dobře studuje,“ uvedla doc. Jana Holá, děkanka Fakulty zdravotnických studií. Na třetím místě se ve své kategorii umístila také Fakulta restaurování Univerzity Pardubice.

21.–22. listopadu Zahraníční experti na sgrafita zamířili na Fakultu restaurování

Unikátní mezinárodní konference Sgraffito in Change: OriginalRealization vs. SecondaryInterventions v Litomyšli se zúčastnila řada odborníků z Evropy, Velké Británie a Izraele. „Mezi zahraničními badateli je o sgrafita v České republice velký zájem. Ohlas vzbuzují například renesanční sgrafita, z nichž jedna z nejvýznamnějších jsou zastoupena na fasádách zámku v Litomyšli,“ uvedl proděkan pro zahraniční spolupráci Fakulty restaurování Mgr. art. Jan Vojtěchovský, Ph.D.

23. listopadu Studenti editují Wikipedii

Na Univerzitě Pardubice byla poprvé Wikikonference. V univerzitním Wikiklubu se už také studenti zapojují do editace nejnámější online encyklopedie. Český program Studenti píšou Wikipedii je součástí globálního WikipediaEducation Program nadace WikimediaFoundation, který spolupracuje s vysokými školami na vylepšení hesel mnohojazyčné encyklopedie.

13. listopadu – 6. ledna Výstava fotografií Olgy Havlové

Oslavu 30. výročí Listopadu 89 Univerzita Pardubice slavnostně zahájila výstavou fotografií Olgy Havlové z Výboru dobré vůle. Snímky pochází z dílny známých českých fotografů Ondřeje Němce, Bohdana Holomíčka, Přemysla Fialky, Gabriely Čapkové, Zdeňka Chrapka a dalších. Výstavu zapůjčil Výbor dobré vůle a k vidění bude až do 6. ledna na Fakultě chemicko-technologické v budově HA.

28. listopadu Vyráběli jsme adventní věnce pro domácí hospicovou péči

Přes šest desítek našich studentů, akademiků i zaměstnanců se zapojilo do společné akce s Charitou ČR. Rozhodlo se vázat adventní věnce a podpořit tým domácí hospicové péči. Během několika hodin vzniklo v budově Auly Arnošta z Pardubic 110 originálních adventních dekorací, které se rovnou také prodávaly. Univerzita letos přispěla na hospicovou péči více než 30 tisíci korunami.

29. listopadu**Cenu MŠMT získal student Fakulty chemicko-technologické**

Cenu ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v oblasti vysokého školství, vědy a výzkumu za rok 2019 získal náš doktorand Ing. Tomáš Halenkovič, Ph.D., z Fakulty chemicko-technologické. Jeho práce, kterou otiskly také mezinárodní časopisy, rozšiřuje výzkum chalkogenidových materiálů a jejich tenkých vrstev.

4. prosince**Rozsvícení univerzitního vánočního stromu 2019**

I letos má univerzita svůj vánoční strom, který tentokrát zdobí originální sněhové vločky, jež na 3D tiskárnách vyrobili akademici z Fakulty chemicko-technologické a Fakulty elektrotechniky a informatiky. Vánoční atmosféru dokreslil Vysokoškolský umělecký soubor Pardubice a Musica Krakela a všechny zahřálo charitativní svařené víno od spolku Rotaract club Pardubice, jehož prodej pomohl dobré věci. Součástí akce bylo otevření výstavy fotografií studentů a zaměstnanců U: photo s tématem Můj život, moje společnost.

6. prosince**Historik Petr Vorel převzal medaili Akademie věd ČR**

Nově je nositelem čestné oborové medaile Františka Palackého „Za zásluhy v historických vědách“. Odborník na české a evropské dějiny raného novověku je také významným numismatikem. Jeho knihy o historii peněžního oběhu a platidel, které vyšly v překladech v Evropě i v Americe, mu přinesly mezinárodní uznání. Je rovněž autorem řady výstav prezentovaných v zahraničí. Stojí například za publikacemi Od českého tolaru ke světovému dolaru; Stříbro v evropském peněžním oběhu 16.–17. století; Říšské sněmy a jejich vliv na vývoj zemí Koruny české 1526–1618 či sedmým dílem Velkých dějin zemí Koruny české.

TEXT: Anna Sedláková/FOTO: archiv UPa

Děkan Jiří Kubeš: Máme se čím chlubit, tak proč to neukázat

BÝT VÍCE VIDĚT, ZÍSKAT VÍCE STUDENTŮ, OCENIT NADSTANDARDNÍ PRÁCI AKADEMIKŮ NEBO VYTVOŘIT EXCELENTNÍ VĚDECKÉ TÝMY. NOVÝ DĚKAN FAKULTY FILOZOFICKÉ JIŘÍ KUBEŠ MÁ VE SVÝCH PLÁNECH NA DALŠÍ ČTYŘI ROKY JASNO. FAKULTA POTŘEBUJE ZVIDITELNIT A INTERNACIONALIZOVAT. NA ZMĚNY ALE NEBUDE SÁM, POMOHOU MU NOVÍ PRODĚKANI.

Nové vedení Fakulty filozofické: proděkanka pro pedagogickou činnost a studijní agendu Irena Reimannová, proděkan pro zahraničí a doktorská studia Tomáš Hejduk, děkan Jiří Kubeš, proděkan pro vnitřní záležitosti a rozvoj Ivo Říha, proděkanka pro vědu a tvůrčí činnost Šárka Bubíková, tajemnice Fakulty filozofické Veronika Kovářová.

• **Den před nástupem do děkanského křesla jste měl smíšené pocity. Už se ustálily?**

Pocity jsou pořád smíšené. Člověk si hned nezvykne být vedoucím stovky pracovníků a tisícovky studentů, fakulta je velký organismus. Ale když nad tím tak přemýšlím, vlastně jsem se do role děkana postupně dopracoval. Na fakultu jsem přišel v roce 2001. Začínal jsem jako řadový magistr, pak odborný asistent, byl jsem dlouholetým členem akademického senátu a čtyři roky jsem mu předsedal. V posledním roce jsem několik měsíců vedl Ústav historických věd... Když se to všechno sečte, tak si říkám, že dvacet let jsem sbíral zkušenosti, abych došel až sem.

• **A co bude následovat teď? Jaké změny?**

Vytyčil jsem si čtyři oblasti, ve kterých bych chtěl během svého čtyřletého mandátu něco změnit. Jedna z věcí je více zviditelnit fakultu na veřejnosti. Mám pocit, že jsme zaspali s propagací. Nemám na mysli propagaci na univerzitní úrovni, ta funguje, ale na fakultní. Moc jsme o sobě nedávali vědět, ačkoliv se domnívám, že se máme skutečně čím pochlubit. Nejedná se přitom o dobré výsledky pouze v jednom oboru.

• **Jak toho chcete docílit?**

Není to samozřejmě úkol jen pro mě, i když mám v tomto směru nezastupitelnou roli. A také se této role rozhodně vzdávat nebudu. Jednak je potřeba koordinovat síly v rámci celé univerzity a využít toho, co už dobře funguje. Na jedné straně se můžeme spolehnout na univerzitní PR oddělení, dlouhou dobu dělá fakultě dobré jméno naše Univerzita volného času a v posledním roce jsme se naplno zapojili i do propagačních akcí, jako je například Noc vědců nebo Vědecko-technický jarmark.

Je ale nově třeba, abychom více propagovali i úspěchy našich konkrétních pracovníků. Například publikují skvělé knihy: z poslední doby bych upozornil třeba na knihu našeho sociálního antropologa Adama Horálka s názvem Velký čínský národ. Nacionalismus s čínskými specifiky. Naši lidé jsou též zapojeni v přínosných projektech, máme tu zajímavé a slavné zahraniční hosty (na historii nyní měsíc působí polský medievista a bohemista prof. Wojciech Iwańczak z Krakova) nebo organizujeme diskuse na palčivá témata. O tom všem by se měla veřejnost více dozvědět.

NA FAKULTÁCH BRZY ZAČNOU VZNIKAT VĚDECKÉ TÝMY. POKUD CHCEME USPĚT, MUSÍME MÍT PRACOVISŤE, KTERÁ JSOU INTERNACIONALIZOVANÁ.

Nechceme ale jen, aby přicházeli lidé za námi na akademickou půdu, ale chceme být více vidět v městě i v kraji. K tomu chceme využít některých nových akcí. Například hejtman Pardubického kraje Martin Netolický nám pro příští rok přislíbil záštitu nad prvním ročníkem studentské dějepisné soutěže pro střední školy. Už máme vymyšlený koncept, chceme tím také nalákat ke studiu historie. Navíc ti nejlepší by mohli být přijati i bez přijímacího řízení. Spolupráce s Pardubickým krajem může být ale daleko větší.

• **Co ještě podnikáte a co vydáváte?**

Nedávno představila univerzita ve Východočeském divadle knihu Nejisté dny sametové revoluce, kterou editovala naše doktorandka Marie Jílková. O nové knize, vystavěné na základě deníků stávkujících vysokoškolských studentů

v Pardubicích z přelomu let 1989 a 1990, informovala také média. Katedra sociální a kulturní antropologie dělá spoustu zajímavých činností, které se příliš nepropagovaly. Mají například vlastní akci Sociokon, koná se každoročně na jaře v Divadle 29. Vedoucí katedry Adam Horálek má se svými kolegy další skvělé nápady, které uvádějí do praxe. Na anglistice zase pracují se studenty formou adaptačních kurzů. Některé aktivity jsou tradiční, některé teprve začínají, a proto je potřeba dát je do kalendáře a počítat s nimi i dál. Řadu věcí ale nemusíme vůbec vymýšlet, protože dlouhodobě fungují. Dvacetiletou tradici má již zmíněná Univerzita volného času. Na prvních ročnících bylo maximálně 40 lidí, a dnes jich chodí 150 každý rok. Jsou to velmi obsazované a velmi oblíbené kurzy z velké části zaštiťované právě místními historiky. Ale přednášejí tam i kolegové z jiných kateder.

VYTYČIL JSEM SI ČTYŘI OBLASTI, VE KTERÝCH BYCH CHTĚL BĚHEM SVÉHO ČTYŘLETÉHO MANDÁTU NĚCO ZMĚNIT. JEDNA Z VĚCÍ JE VÍCE ZVIDITELNIT FAKULTU NA VEŘEJNOSTI. MÁM POCIT, ŽE JSME ZASPALI S PROPAGACÍ.

• Chcete také více oslovit uchazeče o studium?

Fakultu trápí malý počet studentů na některých oborech, a to dlouhodobě. Chci udělat vše proto, abychom studenty získali na konkrétní obory.

• Jaké obory máte na mysli?

Například obor Slavistická studia zemí Evropské unie má málo studentů, jak na bakalářském, tak magisterském studiu. Do prvních ročníků nenastupuje ani deset uchazečů. Studenti chybějí i religionistice nebo na němčině. Více studentů chceme také přitáhnout inovacemi studijních programů. Nyní nově akreditujeme bakalářské obory na historii a přinesou poměrně hodně změn. Třeba tradiční bakalářský obor kulturní dějiny jsme přejmenovali na kulturně-historická studia a chceme do nich zapracovat více praktických kurzů. Podobně by se měl změnit studijní program religionistiky a výuka by se měla ubírat moderním směrem, nikoliv tím klasickým. Dnes je opravdu velmi těžké studovat arabštinu, hebrejštinu a další pramenné jazyky.

• Kde si naopak nestěžujete?

Největší zájem ze strany uchazečů je o studium anglického jazyka, což je v dnešní době vcelku pochopitelné. Pak se hodně hlásí na humanitní studia. Je to studijní program katedry věd o výchově, což je vlastně velmi obecný program bez výraznější specializace. Najdete v něm základy z více oblastí, což potvrzuje naše názory, ale i kolegů z jiných univerzit, že studenti jsou dlouho nerozhodní v tom, co vlastně chtějí. Vnímají to tak, že z obecné specializace se mohou odrazit do další.

• Fakulta má v současnosti kolem tisícovky studentů. Byly ale doby, kdy jich měla až dva tisíce. Chtěl byste se tomuto číslu přiblížit?

Otázkou je, proč. Je potřeba dostat studenty na některé obory, kde jich je málo. Ale nemá smysl každý rok nabírat do oboru padesát lidí. Je to pak na úkor kvality. Dnes to nefunguje tak, že čím víc studentů máme, tím máme i větší dotace. Nemůžeme nabrat tisíc studentů navíc a čekat od ministerstva příslušné částky na hlavu. Naopak budeme potrestáni, protože nedodržíme kvóty. Je tedy kontraproduktivní, abychom ve velkém nabírali studenty. Z mého

pohledu by bylo ideální, kdyby na každém z oborů bylo v ročníku kolem 15 lidí, protože s takovou skupinkou se dá nejlépe pracovat a navíc by pak akademičtí pracovníci měli čas jak na výuku, tak na vědu. Naši anglisté a amerikanisté jsou totiž přehlaceni výukou, protože vyučují nejvíce na fakultě.

• Studenti mají také velké možnosti studia v zahraničí, přesto moc nevyjíždějí. Čím to je?

Já jsem studoval v devadesátých letech a možnosti vyjet přes Erasmus nebyly. Po roce 2000 se s programem roztrhl pytel, nicméně je pravdou, že musíme studenty často přemlouvat k tomu, aby někam vyjeli na delší dobu. To se nám nedaří.

• Proč nemají zájem?

Ty důvody jsou rozmanité. Jedním z důvodů je ten, že neumí tolik jazyk a nedůvěřují si. Přitom těch smluv a destinací, kam mohou vysokoškoláci jet, je opravdu hodně. A nejsou to lokality pouze v Evropě. Přestože těch dohod je uzavřených celá řada, existují destinace, kde smlouvy nemáme a které bych jako historik ocenil. Bylo by například skvělé mít uzavřenou smlouvu s vídeňskou univerzitou. Je tam obrovská knihovna a bohaté archivy k dějinám českých zemí, jenže tam už nyní mají zahraničních studentů tolik, že o další smlouvy moc nestojí. Naštěstí můžeme studentům doporučit stipendijní pobyty, díky nimž se do Vídně dostanou (třeba v rámci programu AKTION), a ti nejlepší s vědeckými ambicemi toho využívají.

• Neznalost jazyka je jedna věc. Co dalšího jim brání ve studiu v zahraničí?

Obecně si myslím, že se z dnešních studentů příliš rychle stávají dospělí závislí na stabilním příjmu a z toho plynoucího materiálního pohodlí. Má to ale i praktičtější důvody. Řada studentů se domnívá, že když se vrátí, neuznáme jim kurzy, přijdou o získané kredity, ale také o čas. Tím pádem budou muset prodlužovat studium. Pokud se ale výuka podobá tomu, co je v nabídce studia u nás, tak kurzy samozřejmě uznáváme. Nikomu nechceme dělat problémy, ale naopak jsme rádi, že studenti sebrali odvalu a vyjeli.

NEMÁ SMYSL KAŽDÝ ROK NABÍRAT DO OBORU PADESÁT LIDÍ. JE TO PAK NA ÚKOR KVALITY.

• Kam se nejčastěji jezdí?

Jednoznačně dominují pobyty ve Španělsku (Sevilla, Valencia), v Německu (Jena), a pak se pravidelně jezdí do Polska (Katowice nebo Toruň) či Slovinska (Lublaň). Máme ale i smlouvy v pobaltských státech, třeba v Estonsku, nebo v Turecku.

• Fakulta má sedm kateder, jeden ústav a jedno výzkumné centrum. Jakou vědu produkuje?

Co se týče základního výzkumu, jsme na druhém místě na univerzitě. Sociální antropologové či pracovníci katedry věd o výchově jsou schopni dělat velmi slušný aplikovaný výzkum, mohou spolupracovat s magistrátem i krajským úřadem. Letos jsme například podávali čtyři TAČR projekty na aplikovaný výzkum. Na vědu by mělo jít také více peněz. Na fakultách brzy začnou vznikat vědecké týmy. Pokud chceme uspět, musíme mít pracoviště, která jsou internacionalizovaná. To je další má vize. Například naše výzkumné Centrum pro etiku napojené na katedru filosofie má mezi pracovníky velkou část cizinců. Polovina doktorandů na katedře filosofie je ze zahraničí, polovina personálu jsou také cizinci. Je to vlastně takový ideál, kam

Indíra Gándhí řekla: „Historie je nejlepší učitelkou s obzvláště nepozornými žáky.“ Myslím, že to stále platí. Historie na jedné straně otevírá člověku obzory a učí nás kriticky myslet. Je to široce uplatnitelné poznání, protože historie učí vnímat události v kontextech. Když nepochopíme minulost, nejsme schopni uvažovat o tom, co budeme dělat dnes a proč a jakou budoucnost chceme vytvářet. Bohužel však zároveň mnoho lidí roli historie nechápe, historické vzdělání nepovažuje za potřebné, anebo historii vnímá jen povrchně a zneužívá ji pro dosažení svých současných cílů. Proto je třeba humanitní a sociální vědy a obzvláště historii stále vyzdvihovat. Pokud humanitní vědy zmizí, staneme se společností bez paměti a bez schopnosti kriticky přemýšlet.

bychom to všichni na fakultě měli dotáhnout, takhle daleko zatím na ostatních pracovištích opravdu nejsme. Už se ale zlepšujeme. Například na historii zveze od začátku roku 2019 každý semestr zahraničního hosta na měsíční pobyt, také naše pracovníky se snažíme dostávat více ven, a to až na půlroční pobyty. Loni takto vyjeli tři, další dva budou následovat příští rok.

• **Na fakultách mají vznikat vědecké týmy. Kdo je bude tvořit?**

Jeden velký vědecký tým už máme: kolegy z Centra pro etiku pod vedením doc. Niklase Forsberga. Každý další tým bude mít svého lídra, který si k sobě stáhne odborné asistenty, případně i doktorandy a vytvoří si pracovní skupinu od dvou až třeba do deseti lidí. Záleží na tom, jak je výzkum důležitý a náročný. V zimě tyto týmy dotvoříme a pokusíme se zároveň vytvořit nástroj, kterým bychom je inovovali v horizontu dvou až tří let. Budeme proto inovovat směrnici o tvůrčí činnosti. Jména některých lídrů budoucích vědeckých týmů za Fakultu filozofickou jsou už známá a jedná se o vynikající odborníky v oboru historie. Je to například profesorka Milena Lenderová nebo profesor Petr Vorel. Jeden z těch týmů bych mohl vést i já či můj nástupce ve funkci vedoucího ústavu historických věd doc. Pavel Marek. Další skupiny se jistě vytvoří na katedře filozofie, u sociálních antropologů či anglistů (když se jim uleví ve výuce).

• **Jak to bude vypadat s oceňováním akademiků?**

Obecně chce ministerstvo do budoucna podporovat lidi s kvalitními vědeckými výsledky. Ve chvíli, kdy naběhne financování podle nové metodiky, měly by přitékat větší peníze na vědu, než tomu bylo dříve. Měli bychom to pocítit někdy v roce 2021. Na fakultu pak přijdou peníze skutečně na ty, kteří je vědou vydělali. Proto se snažíme podpořit vznik vědeckých týmů. Otázkou je, zda se peníze budou rozdělovat do celé České republiky, jestli budou vážit stejným metrem všem univerzitám. Věřím ale tomu, že i kdyby se změnila vláda, podpora vědy bude nadále prioritou. Nesmíme ale zapomínat, že podporu zaslouží i vynikající učitelé, kteří třeba nemají zas až tak velké vědecké výsledky.

• **Jak jste si vybíral nové proděkany?**

Nebylo to tak jednoduché, jak jsem si představoval. Myslel jsem si hlavně, že to bude daleko rychlejší. Když mě na konci května zvolili, vypadalo to, že fakulta je připravena na změnu. Oba kandidáti jsme zvažovali zásadní obměnu na místech proděkanů. Já jsem si říkal, že někteří proděkani byli ve funkcích velice dlouho, potřebují dodělat habilitace a získat nové projekty. Definitivně jsem ale tým kupodivu poskládal až v polovině října. Z katedry literární kultury a slavistiky jsem si vybral proděkana pro vnitřní záležitosti a rozvoj, tím je Ivo Říha. Anglistka a předchozí předsedkyně fakulturního akademického senátu Irena Reimannová má na starosti pedagogickou činnost a studijní agendu, zřejmě jedno z nejméně vděčných proděkanových míst. Pro vědu a tvůrčí činnost se stala proděkanou Šárka Bubíková z katedry anglistiky a amerikanistiky. Je to žena s velkým rozhledem a zkušenostmi, proto jsem ji ustanovil svou statutární zástupkyní. Proděkanem

pro zahraničí a doktorská studia je docent Tomáš Hejduk z katedry filosofie, jenž má bohaté zkušenosti s cizinci z Centra pro etiku.

OBECNĚ CHCE MINISTERSTVO DO BUDOUCNA PODPOROVAT LIDI S KVALITNÍMI VĚDECKÝMI VÝSLEDKY. VE CHVÍLI, KDY NABĚHNE FINANCOVÁNÍ PODLE NOVÉ METODIKY, MĚLY BY PŘITÉKAT VĚTŠÍ PENÍZE NA VĚDU

• **Budete jako děkan dál učit?**

Část výuky jsem si ubral a předal kolegům na historii. Ale zároveň nechci výuku redukovat úplně, protože výuka mne vždy bavila a kontakt se studenty považuji jako akademik za klíčový. Jinak by o mne jako o vedoucího kvalifikačních prací za chvíli nikdo neměl zájem a ztratil bych se z jejich životů. To není myslitelné, a proto jsem si nechal dva kurzy. Jedním z nich jsou Současné trendy bádání (myšleno historického bádání), a díky tomuto kurzu se setkávám se všemi magisterskými studenty na historii. A pak jsem chtěl mít něco méně závažného, a proto jsem pro zimní semestr vypsál výběrovou přednášku a učím po dlouhé době Aristokratická sídla v raném novověku. V letním semestru budu mít Metody historikovy práce opět pro magistry a pro bakaláře Dějiny každodennosti v raném novověku, což je kurz, který na naší fakultě učím už skoro dvacet let a je to moje srdeční záležitost. Samozřejmě se také nebudu vyhýbat popularizačním akcím. Děkan má být vidět, takže se nadále budu objevovat na Noci vědců či Vědecko-technickém jarmarku.

doc. Mgr. Jiří Kubeš, Ph.D. (* 1975)

Rodák z Pelhřimova je absolventem oboru učitelství dějepisu a anglického jazyka na Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, kde také pokračoval v doktorském studiu až do roku 2006. Od roku 2001 působí na Univerzitě Pardubice, tady se také v roce 2011 habilitoval. Od února 2019 vedl Ústav historických věd na Fakultě filozofické. Byl dlouholetým členem Akademického senátu, který i jako předseda čtyři roky vedl. Specializuje se na dějiny raného novověku a zejména na dějiny habsburských panovníků, jejich dvorů, české a moravské šlechty a jejího životního stylu. Za 20 let v oboru publikoval šest monografií a skoro pět desítek domácích i zahraničních studií. Poslední kniha „V zastoupení císaře. Česká a moravská aristokracie v habsburské diplomacii 1640-1740“ vznikla z řešení grantového projektu Grantové agentury České republiky v roce 2018 a sepsal ji tým deseti historiků z Pardubic a Prahy pod jeho vedením. V posledních letech vystoupil na mnoha zahraničních konferencích a byl jedním z výkonných redaktorů historického časopisu *Theatrum historiae*, u jehož vzniku v roce 2006 stál. Je ženatý a má dvě děti. Mezi jeho koníčky patří florbal a hudba.

TEXT: Věra Přibyllová/FOTO: Adrián Zeiner

Temná historie 50. let jako téma diplomky

ODMALA JI ZAJÍMALO, JAK TO ASI VYPADÁ ZA VYSOKOU ZDÍ VĚZNICE V UHERSKÉM HRADIŠTI. PŘEMÝŠLELA NAD OSUDY TĚCH, KTEŘÍ SE NAPOSLED PŘEŠLI PŘES NÁDVORÍ, NEŽ JIM NASADILI OPRÁTKU. PAK O NÍ NAPSALA BAKALÁŘKU. TÉMATEM VĚZEŇSTVÍ SE ABSOLVENTKA FAKULTY FILOZOFICKÉ HELENA STAUFČÍKOVÁ ZABÝVALA I VE SVÉ DIPLOMOVÉ PRÁCI. POSTUPNĚ ODKRYLA SYSTÉM NEJTĚMĚJŠÍHO NÁSTROJE TOTALITNÍHO REŽIMU – BRNĚNSKÉ VĚZNICE NA CEJLU. POSLEDNÍHO ČLOVĚKA ZDE KOMUNISTÉ NECHALI POPRAVIT V SRPNU ROKU 1952.

„Když jsem procházela po chodbách, bylo mi strašně. Představovala jsem si tu bezmoc lidí, kteří se za zmi ocitli. A když jsem si k tomu pak propojila vzpomínky jednotlivých vězňů, uvědomovala jsem si, jak je důležité připomínat i temné stránky české historie.“

K myšlence zpracovat téma dějin věznice na Cejlu přivedl tehdy ještě studentku Miroslav Kasáček z Občanského sdružení Paměť. Zabývat se smutnou historií však nebylo zpočátku vůbec snadné a psát o tomto tématu bylo náročné. **„Pramenná základna v rámci archivních fondů je dost rozříštěná. Je také třeba zohlednit fakt, že se týká naší nedávné minulosti. Bylo třeba přistupovat k pramenům s velkou opatrností,“** říká mladá historička.

Rok 1948: změny ve vězeňství

Nástup Komunistické strany Československa v roce 1948 přinesl i do vězeňství spoustu změn. Odstartoval tzv. sovětzaci vězeňství, která přinesla výrazné proměny. Československý model se začal vzdalovat západnímu pojetí. Nový totalitní režim si tak začal budovat svůj propracovaný systém, který měl co nejlépe usnadnit cíle KSČ. **„Zatímco v západní Evropě sloužilo vězení jako nástroj trestu a k izolaci nebezpečných zločinců, u nás šlo primárně o odstranění politických nepřátel. Vězeňství se stalo represivním nástrojem, který stát uplatňoval proti všem, kteří se nechtěli smířit se změnou poměrů,“** vysvětluje Helena Staufčíková.

Komunistický režim začal přizpůsobovat vězeňství vlastním potřebám, které měly být primárně násilného charakteru. Zatímco v demokratických zemích je hlavním cílem náprava vězně a jeho návrat do běžného života, v komunistickém vězeňství vězni představovali levnou pracovní sílu. Neměli téměř žádná práva. Jen povinnosti.

Výslech jako mocný nástroj KSČ

Svou roli při změnách systému a podoby vězeňství sehráli poradci ze Sovětského svazu, a to zejména zavedením uceleného systému výslechu. Mezi nové a mnohdy drastické metody patřily podle badatelky nepřetržité a časté výslechy, opakované buzení na cele, zákaz spánku, omezený přísun jídla nebo třeba pobyt v temnici. Neobvyklé nebylo ani citové vydírání. **„Mezi oblíbené metody, jak donutit obviněného k doznání, patřilo i zatčení příbuzných, vyhrožování odebráním dětí a jejich umístění do dětských domovů. Někteří pamětníci vzpomínali, že psychické týrání bylo mnohdy horší než to fyzické,“** popisuje způsoby výslechu autorka diplomové práce.

Vyšetřovatelé domáhající se cenných informací měli také k dispozici brožuru s názvem „Výslech“, která obsahovala ty nejdůležitější návody a postupy, jak vězně dovést k psychickému zlomu. Do fáze, kdy mu už bude vše jedno, a začne spolupracovat s vyšetřovatelem. Výslech byl totiž hlavním důkazem v rámci celého procesu a mocným nástrojem KSČ až do sametové revoluce. **„Podle autorů této metodiky měl výslech trvat 10-12 hodin denně, přičemž**

Cela smrti

Na tomto místě stála šibenice

si vyšetřovatel měl tento čas rozdělit. Nedoporučovala se dlouhá souvislá doba. Vyšetřovatel se musel plně soustředit, souvislý výslech by ho mohl unavit, a on by pak nebyl bdělý," vypráví badatelka.

Odlisný přístup k vězňům

Ne všichni trestanci měli stejné postavení. Oproti politickým vězňům, kteří podle tehdejšího systému páchali ten nejtěžší zločin, protože „chtěli rozvrátit demokratický systém“, byli naopak kriminální vězni privilegovaní a sloužili jako vzor pro ostatní. Helena Staufčíková ve své práci cituje vězněného spisovatele Viléma Hejla. „V praxi byl potom preferován a protěžován zloděj nebo vrah, jejichž vina byla primárně připsována kapitalistické společnosti, na úkor sociálně demokratického dělníka nebo intelektuála, pocházejícího z venkovské či měšťanské rodiny. Zloděj nebo vrah se dostal na scenář ne vlastní vinou, národně socialistický nebo sociálně demokratický dělník však vědomě zradil svou třídu.“

Vzpomínky politických vězňů

Mnoho bývalých politických vězňů dnes už nežije. Také vzhledem k traumatům o tom ne každý dokáže otevřeně mluvit. Historička zahrnuje ve své práci rozhovory přímo se svědky. „Kontakty na pamětníky se získávaly zpočátku poměrně těžce. Musíte si získat jejich důvěru. Na druhou stranu je také nutné vzpomínky pamětníků srovnávat s archivním materiálem. Paměť, o kterou se vyprávěči opírají, je ošidná.“ Součástí vyprávění každého příběhu jsou mnohdy velmi silné emoce. Někteří pamětníci byli zatčeni jako mladí lidé a vězení jim vzalo jedno z nejkrásnějších období v životě – mládí.

Místo pietní kreativní centrum

Magistrát města Brna v roce 2017 otevřel otázku využití budovy bývalé věznice na Cejlu. Řešením by podle tamních mohla být přestavba na kreativní centrum, které by mělo poskytovat zázemí podnikatelům a zároveň přispět k oživení okolí věznice. S tím ale badatelka nesouhlasí. „Téma výstavby kreativního centra v areálu věznice je bohužel stále živé. Dle mých informací, stavební úřad městské části Brno-sever zahájil územní řízení, v rámci kterého se bude bourat část věznice. Dokonce vznikla i petice, která bojuje proti bourání části věznice. Souhlasím s autory petice. Toto pietní místo by mělo být zachováno a měl by zde vzniknout důstojný pomník všem vězňům, kteří si prošli peklem nejen tohoto zařízení, ale i dalších věznic v rámci Brna. Ve věznicích navíc probíhají pravidelné prohlídky.“

Mgr. Helena Staufčíková

Narodila se v Uherském Hradišti, kde vystudovala gymnázium. V bakalářském studiu si zvolila obor Historie a ochrana hmotných památek na Fakultě filozofické Univerzity Pardubice. V rámci navazujícího magisterského studia se zaměřila na soudobé dějiny a absolvovala měsíční stáž v knihovně Historického ústavu Akademie věd ČR v Římě. Tématem vězeňství se začala naplno zabývat ve druhém ročníku vysoké školy. V bakalářské práci rekonstruuje dějiny věznice v Uherském Hradišti v 50. letech 20. století, v magisterské práci píše o věznicích v Brně na Cejlu. Postupně se zabývá systémem nejtemnějšího nástroje totalitního režimu i memoáry jejich obětí. V současné době pracuje pro Národní památkový ústav v Kroměříži na oddělení správy mobiliáře a zámeckých knihoven na pozici kurátorky. Zúročila tak nejen dosažené vzdělání, ale i dlouholetou praxi v roli průvodce na památkových objektech (na hradech Buchlov a Rožmberk, na zámcích Boskovice, Buchlovice a Žleby).

TEXT: Anna Sedláková a Zuzana Paulusová / FOTO: Archiv Heleny Staufčíkové

Vyhrála jsem Miss ČR, ale mou prioritou je škola

PROCHÁZÍ SE PO MOLE A PAK PO VEČERECH VYSEDÁVÁ NAD MAKRO A MIKRO EKONOMIÍ. NOVÁ MISS ČR NIKOLA KOKYOVÁ (20) TOTIŽ STUDUJE EKONOMIKU A PROVOZ PODNIKU NA FAKULTĚ EKONOMICKO-SPRÁVNÍ UNIVERZITY PARDUBICE. DÍVKA, KTERÁ OSM LET ZÁVODNĚ TANČILA V LATINSKO-AMERICKÝCH A KARIBSKÝCH RYTMECH, O SVÝCH KOŘENECH NEŘEKLA DO POSLEDNÍ CHVÍLE SOUTĚŽE. NAKONEC SE STALA PRVNÍ DÍVKOU, KTERÁ MÁ NAPŮL ROMSKÉ PŘEDKY.

• Proč se dnes dívka přihlásí do soutěže Miss?

Soutěže krásy jsem s rodinou sledovala už od dětství a vždycky jsem si říkala: Tohle chci jednou zkusit. Ve čtrnácti jsem přihlásila se do regionální soutěže Miss Kolínska. Měla jsem číslo jedna, a získala titul první vicemiss. Shodou okolností jsem to stejné číslo měla i teď v Miss ČR a vyhrála jsem. Po několika letech jsem si říkala: Je ti dvacet, věnuješ se modelingu, není nejvyšší čas zkusit celorepublikovou soutěž? Pro modelku znamená dvacítka být skoro jednou nohou v důchodu. Svůj věk jsem brala jako životní milník. Zamyslet se nad tím, co v životě chci, co nechci, co je špatně, co je dobře. A tak jsem s velkou podporou rodiny i přátel nakonec odeslala elektronickou přihlášku.

• Nebála jste se odmítnutí?

Během soutěže mě vůbec nenapadlo, že bych mohla vyhrát. Celou soutěží jsem si myslela, že to nevyjde. Musíte absolvovat více kol, není to tak, že jeden casting a hned finále. Prvním krokem bylo přihlásit se do soutěže, pak jít na casting, dostat se do semifinále, tady uspět, a postoupit do finále. Než získáte korunku, musíte projít mnoha koly. Šla jsem to ale zkusit. Kdyby to nevyšlo? Říkala bych si, že mě v životě čeká nejspíš něco jiného.

• Ale ono to vyšlo. Změnila vás soutěž?

Finále bylo na konci října, takže se z toho ještě vzpomínám. Pořád mi nějak nedochází, že jsem to vlastně celé vyhrála. Celou dobu jsem si říkala: Hlavně si to pojd' užít, ať máš co vyprávět vnoučatům. To bylo takové moje motto. Ještě nedokážu říci, co se mi v životě změnilo, zatím se s tím vším seznamuji. Dozvídám se, co mě v tom následujícím roce čeká, organizace dalšího ročníku, reprezentace v rámci světové soutěže atd. Celé to trvalo sedm měsíců, takže mě to určitě v něčem posunulo. Nechci, aby si lidé mysleli, že jsem vyhrála, a od teď budu namyšlená. Pořád stojím nohama na zemi. Považuji se za obyčejného člověka, kterému se jenom něco podařilo a může ho to posunout dál.

• Je něco, co vás v soutěži překvapilo?

Popravdě jsem vůbec nevěděla, co čekat, i když jsem předtím absolvovala regionální soutěž krásy. Co mě ale určitě překvapilo, byla celá organizace. Jak organizátorka, tak produkční tým i majitelé k nám přistupovali na velice přátelské úrovni. Nenutili nás dělat něco, co bychom nechtěly. Za to jsem byla ráda, protože kolektiv u mě hraje velkou roli. Možná jsem si to i představovala tak, že si holky na soutěžích krásy trhají vlasy, ale tak to vůbec nebylo. Byly jsme kamarádky až do poslední chvíle a myslím, že je tomu tak i nyní. Vytvořily jsme si mezi sebou takovou „missí“ rodinu.

• Jaké jsou vaše koníčky?

Od dětství jsem se věnovala tanci, latinsko-americkému a karibským tancům. Ty jsem dělala dokonce závodně.

Studentky FES:
Iveta Mauzerová, Miss ČR 2018,
Nikola Kokyová, Miss ČR 2019

PETR HUSER
photography

I ve finále miss jsem tancovala salsu a bačátu. Tanec je už součástí mého života, i když se mu nyní nevěnuji tak, jak bych chtěla. Ale ráda si ve volném čase zatancuji. V rámci přípravy na miss a udržování postavy se mi nevyhnul ani kruhový trénink. Vedle něj a tance mám ráda moderování společenských akcí a točení reportáží, které jsem připravovala tři roky pro televizi Kolín a svoboda.info. Nakonec jsem se „zblblá“ do ekonomie.

• Jak se dá „zblbnout“ do ekonomie?

Maturovala jsem z hotelnictví a cestovního ruchu a naše škola vyučovala i ekonomické předměty. Já se tak seznámila s účetnictvím, marketingem, managementem i ekonomikou, mikro a makro, a z toho jsem také maturovala. Mikro a makro mi lezlo docela dobře do hlavy a bavilo mě. Maturita dopadla za jedna a já to chtěla studovat i dál. Ekonomika a provoz podniku není obor, který by byl striktně pouze o ekonomii. Jsem sice teprve ve 2. ročníku, ale vím, že z mojí fakulty je široké uplatnění. Z Kolína to mám do Pardubic hezky na trati, do Prahy jsem vůbec nechtěla. Až teď si k ní hledám cestu.

• Jaký předmět je váš oblíbený?

V prvním ročníku se mi nejvíce líbila právě mikro a makro ekonomie. Také nauka o podniku a obecně ekonomika. Máme dobré učitele a doufám, že s dalšími ročníky se půjde více do praxe.

• A co vám naopak nejde?

Nejhorší předmět je pro mě matematika. Ta pro mě byla ze začátku hodně složitá, ale pomohlo mi doučování.

• Jak vás vnímají spolužáci, gratulují vám k úspěchu?

Ještě úplně ne, moc lidí to na univerzitě neví. Není to tady totiž jako na základní nebo střední škole, kde se každý s každým zná. Ale mám tady svoji partu, která od začátku soutěž sledovala. Podporu od kamarádů z univerzity mám

i díky reportážím a článkům. Občas na mě lidé koukají, ale těžko říct, jestli je to zrovna kvůli tomu, že jsem Miss.

• Jaký je váš životní vzor?

Mým vzorem jsou určitě rodiče. K nim vzhlížím každý den, zejména k tatínkovi, se kterým jsme si hrozně podobní. Spoustu věcí jsem po něm zdědila a jsem za to ráda. Když se rozhoduju, říkám si, jak by to udělal táta. A moje máma je moje podpora ve všem.

• Byla jste od rodičů motivovaná i ke studiu na vysoké škole?

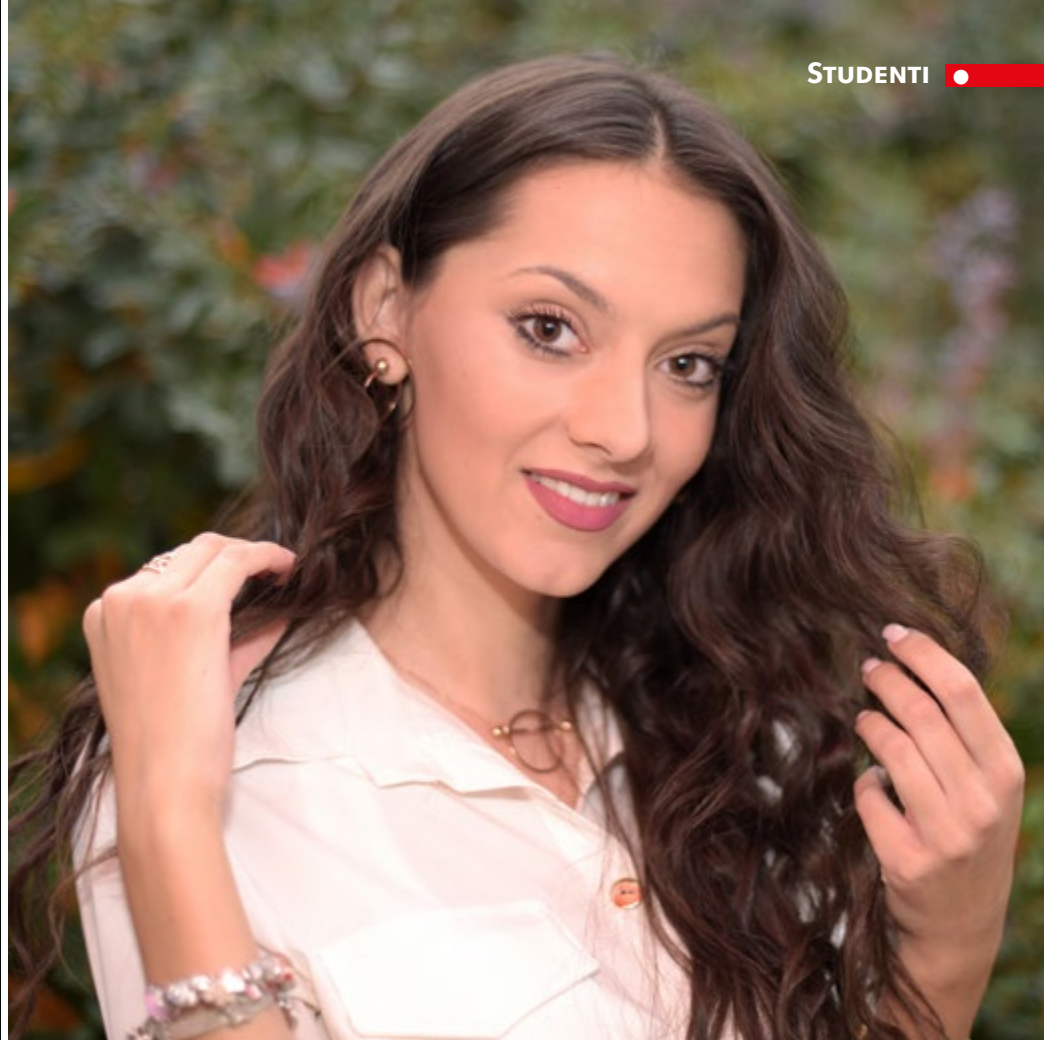
Určitě, zejména z tatínkovy strany jsem k tomu byla hodně vedená. Mě ani nenapadlo, že bych na vysokou školu nešla. Neuměla jsem si představit, že bych šla v devatenácti letech pracovat. Od rodičů jsem měla velkou podporu a motivaci. Jsem ráda, že mám možnost studovat. Ani po tom titulu miss to není jinak. Stále je pro nás doma vzdělání na prvním místě.

• Takže zamíříte i na navazující studium?

Určitě to plánuji. Nyní však spíše přemýšlím nad bakalářskou prací a jsem zvědavá, jak to půjde i v rámci soutěže dohromady. Tento rok bude náročný. Vůbec ale nepřemýšlím nad přerušením nebo individuálním plánem.

• Kde se vidíte za deset let?

Na molu asi úplně ne. Jak říkám, mojí prioritou je škola, takže nyní chci především dodělat bakaláře a posléze navazující studium. V budoucnu bych chtěla mít vlastní podnik. Modeling je můj koníček a věc, která mě momentálně naplňuje, ale určitě si nedovedu představit, že bych ho dělala celý život. Dokud to půjde, tak budu ráda, že se budu moci projít po mole nebo se organizačně zapojit do dalšího ročníku soutěže. Něco nafotit, podívat se do ciziny. Ale nemyslím si, že by se v České republice dalo uživit pouze modelingem. A asi bych to ani nechtěla.

• **Práce v zahraničí vás neláká?**

Nikdy jsem nebyla na dlouhé pobyty v zahraničí. Jsem ráda se svojí rodinou. Možná toho občas lituji, protože je dobré nasbírat zkušenosti mimo rodnou zemi. Díky vítězství v soutěži vycestuji v rámci světové soutěže. Ale odjet na dva roky do zahraničí za modelingem, to není úplně můj sen.

• **Mnoho českých misek posléze pomáhá v rámci charity a dobročinnosti. Přemýšlela jste, kam by vás to v tomto směru táhlo?**

Dnešní mladá generace tráví vesměs hodně času u televize, na telefonech, a neřeší vlastně žádnou pomoc. Já bych se chtěla věnovat dětem. Rodiče mi odmala kladli na srdce, abychom pomáhali druhým, takže jsem k tomu vedená. S charitou jsme se seznámily ještě před finále soutěže v rámci natáčení videí. Každá z nás si musela vybrat nějakou organizaci a já si tenkrát vybrala psí útulek v Kolíně, který znám už od základní školy. Když jsem o něm natáčela, byla jsem od jedné paní osočena, že jsem si vybrala zvířata, a nikoliv lidi. To se mě hodně dotklo. Doufám, že i díky titulu Miss budu mít větší možnost pomoci. Už jsem navštívila třeba Dětské centrum v Kolíně, kam jsem pozvaná i na vánoční jarmark.

• **To jde zřejmě ruku v ruce se vstupem do mediálního světa. Čtete si komentáře u článků?**

První negativní komentář mě hodně zasáhl, protože si dost věcí беру k srdci. Není to úplně jednoduché, ale společnost i média takto fungují. Články rovnou vychází s negativním titulkem a lidé to vlastně chtějí, a to je smutné. Komentáře čtu a vždy si z toho snažím něco vzít. Ale postupně jsem dospěla k tomu, že to asi nemá smysl. Zvlášť po nahlédnutí do profilu některých lidí na sociálních sítích. Většinou píšou ti, co nikdy nic nedokázali a ani se nesnaží dokázat. Mají nudný život, a proto možná řeší druhé. Věřím ale, že se vůči tomu víc obrním.

• **O vašem etnickém původu nikdo v soutěži nevěděl?**

O svém původu ani moc nemluví. Nemyslím si, že je v dnešní době podstatné někam přijít a říct já mám romský původ. Není to o tom, že bych se za něj styděla, to vůbec ne. Jsem ráda, že jsem napůl Romka, protože jsem díky tomu jiná. A možná díky tomu jsem v soutěži zaujala. Prostě jsem taková a myslím si, že by se mělo pohlížet na lidi podle jejich komunikace, vyjadřování, schopností, dovedností, vzdělání. Také na druhé takto pohlížím. Neřeším, jestli je žlutější, modřej nebo fialovější. Když mi je ten člověk sympatický, tak se s ním bavím. Kdyby mi někdo napsal, ať jdeme na kafe, asi bych jako první neřešila, jaké je národnosti nebo původu.

• **Chtěla byste změnit pohled české společnosti na Romy?**

Docela ráda. Znáám totiž mnoho Romů, kteří jsou úspěšní, vzdělaní a od kterých by si mohli brát ostatní lidé zkušenosti a ponaučení. Setkávám se s názory, že tato komunita nechodí do práce, žije na sociálních dávkách, doma to mají špinavé, děti nechodí do školy, jsou zanedbaní. Mrzí mě, že jsou Romové házeni do jednoho pytle. Já nemám úplně romskou rodinu, mám pouze tatínka s romskými předky. A tatínek je vzdělaný člověk s několika tituly. Pracoval v armádě, nyní je na Krajském úřadě Středočeského kraje a kandiduje do Senátu za Pirátskou stranu. Můj brácha bude nyní končit práva. Ale není to pouze moje rodina, v Česku je mnoho úspěšných Romů. Nemyslím si, že bych mohla ovlivnit názor na romskou komunitu. Navíc je tu mnoho otázek, co by měl řešit také stát třeba v rámci bydlení. Doufám, že inspiřuji romské děti a mladistvé, kteří si mohou říct: Ona to dokázala, i když má romský původ. V soutěži to také nevěděli. A já se snažila, aby mě poznali takovou, jaká jsem.

TEXT: Věra Přibyllová/FOTO: Adrián Zeiner, Petr Huser, Magdalena Jana Fiala

Spartan mezi námi.

Richard Hynek dobyl Olymp

JE MU DVACET JEDNA, STUDUJE NA FAKULTĚ ELEKTROTECHNIKY A INFORMATIKY UNIVERZITY PARDUBICE A MOHL BY SI JEN TAK UŽÍVAT STUDENTSKÉHO ŽIVOTA. RICHARD HYNEK ALE NENÍ OBYČEJNÝ KLUK. NEDÁVNO SI SPLNIL SEN. STAL SE MISTREM SVĚTA V EXTRÉMNÍM PŘEKÁŽKOVÉM BĚHU SPARTAN RACE. MILUJE ADRENALIN, ZA ROK V POHODĚ UBĚHNE 5000 KILOMETRŮ A CHTĚL BY SE BLÝSKNOUT I NA PŘÍŠTÍ OLYMPIÁDĚ. ROZHODNĚ NA TO MÁ! A KDYBY TO NÁHODOU NEVYŠLO, MÁ V ZÁLOZE JINÝ PLÁN. VRHNE SE NA PROGRAMOVÁNÍ.

• Z jaké přednášky zrovna jdete?

Byl jsem na historii techniky.

• Býváte teď na fakultě často?

Poslední dobou jsem na fakultě hodně často, napsal jsem si dost předmětů.

• Stíháte školu se svým náročným koníčkem?

Musím. Dokončit studium je jeden z mých cílů. I když přiznávám, že sport teď trochu převažuje. Neříkám, že mě škola nebaví, to ne. Programování je můj druhý koníček.

• Takže sportu dáváte momentálně přednost?

Kdybych se měl rozhodnout mezi sportem a programováním, tak bych dal přednost sportu. Ale je dobré mít i druhou cestu. Teď neřeším, čím bych chtěl být, ale spíš si připravuju cesty na to, abych dělal, co mě baví.

• A ve škole se vám také daří?

Zatím ano, musím to zaklepat. Ale ještě nebyly zkoušky, takže po zkouškách se ukáže. Ale věřím tomu, že to dám. Jediný problém mám tak trochu s absencí, kvůli závodům v zahraničí, ale naštěstí mi všichni učitelé vyšli vstříc. A byli s tím v pohodě.

• Vědí, že děláte Spartan Race a že závodíte?

Někteří ano, někteří ne. Když jsem ale na fakultu teď dával potvrzení o absenci, tak tam byly i informace o české reprezentaci s podpisem, takže na to někteří docela koukali.

• Přáli vám štěstí?

Jo jo, jasně. Přáli štěstí a pak i gratulovali. Takže to bylo strašně příjemný.

• Já vám takhle osobně také moc gratuluju! Jste borec!

Mockrát děkuju.

• Už vám došlo, co jste v řecké Spartě dokázal? Že jste mistrem světa?

Pro mě je to pořád takové neskutečné. Splněný sen, na který jsem trénoval několik hodin denně. Pořád tomu nemůžu věřit. Jak říkali američtí komentátoři, běžel jsem svůj životní závod. Ty emoce jsou hrozně velké. Je to pro mě nezapomenutelný závod!

• Dá se to vůbec popsat?

Pamatuju si každý úsek závodu, přesně co se stalo. Když jsem dokončil poslední překážku, na které jsem mohl dělat angličáky, věděl jsem, že mám náskok a že už jsem vyhrál. Posledních 200 metrů jsem se již jen radoval a plácal si s diváky kolem trati, kteří mě povzbuzovali. To pro mě bylo nejvíc emoční.

• Jak vám bylo, když jste stál na bedně?

Pořád je to neuvěřitelné. Je to vlastně historický úspěch. Emoce pracovaly. Stál jsem na pódiu, všude kolem byli lidi. Zpíval jsem hymnu a i slzička málem ukápla.

• Jak to řecké mistrovství vlastně probíhalo?

Všechny tři úrovně závodů, proto Trifecta, jsme museli zvládnout během dvou dnů. V sobotu ráno jsme startovali střední vzdáleností, která měla nakonec asi 16 km, pak jsme měli asi dvě hodiny pauzu a pokračovali jsme krátkým Sprintem, který měl 7 km. Po těchto dvou závodech se sečetly průběžné časy a startovalo se do hlavního 26 km dlouhého závodu, Beastu. První startoval ten, kdo měl nejlepší čas. Já jsem šel s tříminutovou ztrátou za Američanem Ryanem Woodsem, který patří k největším borcům.

• Jak vůbec vnímáte čas během závodu?

Pět minut je nic a zároveň je to moc. Hodně záleží na počtu trestných angličáků. Dá se to ale dohnat. Během závodu se může stát cokoli, a je to jinak. Když je někdo pět minut před vámi a jde bez chyb, tak na světové úrovni je téměř nemožné ho dohnat, ale nemusí se mu povést třeba oštep, nemusí udělat balanc, a pořadí se zase prohází. Třicet angličáků vám sebere zhruba dvě minuty a hlavně vás to velmi unaví.

• Nakonec jste vyhrál s velkým náskokem. Jak se vám to povedlo?

Ve Spartě bylo všechno, jak mělo. Do závodu jsem sice šel s tím, že bude hodně těžké to dohnat, jestli vůbec, a že budu rád, když udržím páté místo. I top 10 by pro mě byla velký úspěch. Když už jsem ale byl v top 5, tak jsem si řekl, že to chci udržet. Zkusil jsem běžet co nejrychleji a někoho se chytout. Čtvrtý přede mnou běžel minutu dvacet, takže jsem věděl, že to je velká ztráta, a za mnou 30 vteřin, což už mi zase skoro dýchal na záda. A tak jsem si řekl, že to zkusím. A když jsem soupeře před sebou zahlídl, tak mě to motivovalo víc a víc, že jsem je postupně všechny předběhl. Samozřejmě mi k tak velkému náskoku velmi pomohlo to, že jsem nechyboval na žádné překážce.

• Kde se ve vás vzala ta síla?

Já ani nevím, nejspíš adrenalin. Když jsem pokaždé někoho předběhl, dodávalo mi to novou energii.

• Cítil jste se stejně dobře i na závodech v Ománu, kde se vám také dařilo, že?

Ano, konec sezony mám jako z pohádky. Povedlo se mi tam dvakrát první místo, což bylo úžasné a nejlepší, co se mohlo stát. Běželo se parádně, bylo tam sice hrozně teplo, ale paráda!

Mistr světa ve Spartan Race Richard Hynek s děkanem své fakulty Zdeňkem Němcem a proděkanem Lukášem Čeganem

- **Jel jste tam s tím, že vyhraje?**

Tam jsem jel s představou, že bych se mohl umístit na bedně, ale konkurence byla samozřejmě obrovská, takže jsem zůstal nohama na zemi.

- **Ale namotivovalo vás vítězství v Řecku?**

Přesně. Řecko mě „nakoplo“ a věřil jsem tomu. Na druhou stranu jsem věděl, že tam jsou borci, kteří běhají čistou desítku za dvacet osm minut, takže bylo jasné, že to nebude nic lehkého. Ale nějak se to podařilo a bylo to super. Ale zase se mi běželo trochu hůř.

- **Proč?**

Když 14 dnů před tím vyhraje mistrovství světa, tak vás všichni mají za favorita a chtějí vás předběhnout. V Ománu jsem se v každém závodě dostal do čela a nasadil jsem rychlé tempo, které se mi naštěstí podařilo udržet.

- **Tohle v jiných závodech neděláte?**

Ne, nedělám. Většinou jsem ten, kdo běží celou dobu v klidu a pak na konci nasazuje tempo. Ale v tomhle závodě to bylo hodně i o psychice. Psychicky se mi neběželo vůbec dobře. Stále jsem se otáčel, jestli se můj náskok zvyšuje či nikoli. Do 15. kilometru jsem měl stále stejný náskok, necelých 20 vteřin. Poté se to naštěstí zlomilo a psychicky se mi ulevilo. A na tom musím do příští sezóny zapracovat.

- **A teď vás čeká co?**

Do Mikuláše jsem měl posezónní volno. Takže jsem užíval tři týdny nicnedělání, jenom lehká aktivita. A potom zase trénink.

- **Můžete si dovolit běhání vypustit úplně?**

Pokud je to na dva tři týdny, tak se dá vypustit úplně. Ale je dobré zařadit nějaký pohyb, jinou aktivitu. Já jsem aktivní i tak, pořád někam chodím. Třeba na hokej, na fotbal. Teď jsem vyloženě přestal jen běhat. Tělo potřebuje regeneraci po náročné sezóně.

- **Míváte hodně náročné i tréninky?**

Trénink sám o sobě je dost náročný. Mívám jeden až čtyři tréninky za den, což jsou tak dvě až pět hodin denně.

- **To musíte mít den rozplánovaný skoro na minutu?**

Mám. Ráno vstanu, jdu na trénink, do školy, místo oběda na trénink, zase do školy a večer zase na trénink. Takhle to vypadá, když je trénink třífázový. Pak mám třeba jednofázový, ale to je zase delší a hodně náročné a odpoledne už mám volno, protože tělo musí také regenerovat. Záleží, co je za část sezóny. Ty tréninky se různě točí.

- **Jak tedy vypadá váš den?**

Časově to kolikrát není jednoduché. Je den, kdy musím vstávat ve čtyři, abych si stihnul zatrénovat, zaběhat. Pak je ale zase den, kdy mám více času, lehčí tréninky a den je volnější. Většinou to mám ale našlapaný. Pokud si nena-plánuju den předtím, nemám šanci to všechno stihnout. Není to jednoduché, je to náročné, ale když se chce, svým způsobem to jde. Ale čas není neomezený.

- **Zbývá vám čas ještě na něco jiného?**

Když mi na něčem záleží, čas si udělám. Třeba teď jsem se byl podívat za sestrou v tanečních. Jsem rád, když můžu někam vyjet, potkat se s kamarády nebo třeba jít s nimi i na party. Dělam individuální sport a být pořád sám není dobré.

- **Kolik kilometrů naběháte týdně?**

V rozmezí od 70 do 150 km týdně. Když bych to vzal průměrně, tak je to plus minus 120 km.

- **Páni! Ale váš trénink se neskládá jen z běhu?**

Jasně, k tomu patří třeba ještě kolo, plavání a další, ale to není tak stálé. K tomu samozřejmě kruhové tréninky, silové tréninky, crossfit. Ale zase nemůžu mít něčeho víc. Musí to být vyvážené. Hlavně je to běžecký závod, takže běh je na prvním místě.

• **Dělá vám běh ještě vůbec radost?**

Běh mám rád, nedělá mi problémy. Jen se mému stylu všichni smějí.

• **Jak to?**

Protože nechápu, jak můžu běžet takhle po svém a zároveň takhle dobře.

• **Máte nějakou svoji speciální techniku?**

Asi jo. Když jsem teď zpětně koukal na ten svůj závod ve Spartě a poslouchal komentátory, tak mě pobavilo, když říkali, že už nejspíš nemůžu. A jeden z nich, který už mě zná, tak jim říká: Nene, to on jen tak vypadá, takhle běhá normálně, od začátku až do cíle.

• **Rozebíráte zpětně svoje závody, abyste si probral, kde jste třeba chyboval? Máte na mysli takovou tu oblíbenou elektronickou tužku?**

Zpětně se dívám na časy, jak jsem běžel který úsek. Víím, kde jsem měl slabé stránky, co mi šlo. A dost mi řeknou i hodinky, které zaznamenávají trať, mapu a můžu se tam podívat, protože si ze závodu vždycky pamatuju, kde jsem měl slabinu. Já si z toho vyvodím závěr a trenér na tom začne pracovat.

• **Dohlíží trenér i na vaši životosprávu?**

Určitě. Tomáš Soukup je navíc nutriční specialista a je hodně známý právě kvůli výživě. Navíc je to sám běžec a ví o tom strašně moc, takže jsme se domluvili jak na stravě, tak na trénincích. Jsem u něho už třetím rokem.

• **A je vidět, že se tahle spolupráce vyplácí.**

Za tu dobu šla moje výkonnost brutálně nahoru. Jsem mu moc vděčný, bez něho by to nešlo tak rychle!

• **Kolik závodů zvládnete za rok?**

20 až 40 závodů. Záleží na plánu sezóny.

• **Víte dopředu, jak bude závod vypadat?**

Orientačně víím. Nikdy nevím přesně překážky, ty většinou zveřejňují asi týden nebo i den před závodem. Jsou téměř pořád stejné, mění se ale vzdálenosti, segmenty na ručkových překážkách. Podle pravidel je dané, co závod musí

obsahovat, kolik překážek musí mít, jak musí být dlouhé apod.

• **Bývá obtížnost závodů vždycky stejná?**

Záleží na místě. Každý závod je jiný a nedá se hodnotit podle času. Roli hraje profil trati, převýšení, ale i počasí, takže nesmím podcenit ani oblečení. V Ománu jsme třeba běželi v písku, což je silově náročné, ale zase tam nejsou kopce. U nás jsou zase prudké kopce. Každý závod je svým způsobem náročný a jinak náročný.

• **Spočítal jste si někdy, kolik jste toho dohromady uběhnul?**

Letos mám od ledna do listopadu 5 000 kilometrů. Loni za celý rok 4 500 kilometrů. Koukal jsem, že kdyby mezi kontinenty nebylo moře, dostal bych se od nás až do Argentiny.

• **A kolik angličáků jste už musel udělat?**

Tak to bude v tisícovkách. Některé závody jsou bez trestů. Jako třeba v Řecku. A pak jsou závody, kde jich dělám i sto dvacet, což je strašně moc.

• **Máte před závodem nějaký svůj rituál pro štěstí?**

Asi jo. Mám jeden typ ponožek a ty si беру pořád. Nejde o jedny ponožky, protože mně ponožky vydrží tak jeden závod. Takže pořád dokupuju. Navíc to máme asi v rodině, sestra totiž zase musí mít jednu ponožku takovou a druhou jinou.

• **Přátelíte se se svými soupeři?**

Určitě. Během závodu je to ale rivalita. Když ho vidím před sebou, tak ho chci předběhnout. Stejně tak on mě. Ale když doběhneme, podáme si ruce. A s některými na ty závody vyloženě jezdím, ať už je z Česka nebo z ciziny. Teď v Ománu jsem zrovna bydlel u jednoho kamaráda.

• **Chodí vás na závody podporovat i fanoušci? A povzbuzují vás?**

Ano, chodí. Záleží, kde to je. Pokud se běží někde v horách, tak těch fanoušků je méně. Nejvíce jich bývá ve festival aréně, která je na startu a v cíli. A to samé bylo i teď v Řecku. Tam to mají dobře udělané, probíhá se náměstím, kde všude povzbuzují fanoušci. A to je nádherný pocit.

• Jezdí vás na závody podporovat také rodina?

Když se závodí v České republice nebo na Slovensku, to si nenechají nikdy ujít. Na mistrovství České republiky jsme byli jak Hujerovi. Podpora je neuvěřitelná a závodí se mi jinak. Na jednu stranu strašná podpora, a na druhou trošičku tlak, když vím, že přijeli kvůli mně. Moc si toho vážím. Do zahraničí se mnou ale nejezdí. Po finanční stránce jsem kolikrát sám rád, že můžu na takové závody jezdit a účastnit se jich.

• Vás k závodu Spartan Race přivedla maminka, je to tak?

Ano. Jednou to na ni vyskočilo někde na internetu. Ukázala mi to, ale nenapadlo ji, že to budu chtít hned běžet. My jsme totiž hodně sportovně založená rodina. Ve vesnici nás mají za blázny. Vyběhnu já, vyběhne sestra, pak mamka, táta vyjede na fotbal a pak se všichni vracíme, takže je to docela vtipné. Já jsem jednoduše věděl, že to chci a musím vyzkoušet.

• Tak jste vyběhl na svůj první závod. Jaké to bylo?

V roce 2015 jsem běžel první závod. Bylo to v Liberci. No, a tam mamka asi hned litovala, že mi to vůbec ukázala. Musela podepisovat papír, že bereme na vědomí, že při závodu může dojít i k případnému úmrtí, a to asi dvaceti různými způsoby. Bez toho jsem nemohl závodit. Ale viděla, jak moc do toho chci, a neváhala.

• A od té doby vás to chytlo?

Dal jsem si tam velký cíl: Že bych se jednou chtěl umístit na bedně. Obdivoval jsem ty první borce, kteří závod zaběhli o dvacet minut rychleji než já, a říkal jsem si, že to je fakt super. Začal jsem víc trénovat, a za rok a čtvrt po tom závodě se mi to podařilo. A od té doby jsem na sobě zamakal ještě víc, našel jsem si trenéra. A jak to bylo dál, už víte.

• Byla to láska na první pohled, ten závod?

Určitě. Bylo to hned. Závodění mám po tátovi. A jsem trochu blázen do adrenalinu a rád vyhledávám extrémnější a dobrodružné věci.

Co je Spartan Race?

Jeden z nejpobulárnějších závodů překážkového běhání na světě. Je to kombinace běhu a zdolávání překážek. Běží se za jakéhokoliv počasí a terén bývá velmi náročný. Založil jej Joe de Sena ve Spojených státech amerických v roce 2010 a brzy poté se rozšířil do celého světa. Odvážní. Houževnatí. Vášniví. Spartani nejsou slaboši. Spartani překonávají překážky. A ano, Spartani dělají angličáky.

Je to jednoduše řečeno běh v terénu: v kopcích, horách, občas ve městech. Nikdy to není čistě silniční závod. Má tři základní závodní tratě s rostoucí délkou trati, stoupajícím počtem překážek a vzrůstající náročností: Spartan Sprint (5 km / 20+ překážek), Spartan Super (10 km / 25+ překážek) a Spartan Beast (21 km / 30+ překážek). Tratě jsou protkané překážkami: přírodními (přeskokování a podlézání všeho, co je kolem) a uměle vytvořenými (přelézací, ručkovací, silové, balanční). A typické pro Spartana je házení oštěpem do terče ze slámy. A k tomu musí umět i dobře plavat. Když některou z překážek nesplní a nezazvoní na zvonec, má trest – 30 angličáků. Je ideální, když je závodník všestranně připravený. Nemůže mít 50 kilo, protože když na něj hodí 60kilové závaží, daleko ho nedonese.

• Jak dlouho se tenhle sport dá dělat?

Záleží na zdraví. Je to sport, který se běhá v přírodě, je to místy nebezpečné, běžíte ze sjezdovky, dostanete se na kamenité skály, brodíte se v řece, takže se nedejbože může kdykoliv cokoliv stát. Musím být bez zranění a vědět, co mi tělo dovolí. Je reálná šance takto běhat třeba do 40 let. Ale tam už se to hodně láme. Když jsou pak tři závody během jediného víkendu, tak pro regeneraci těla už je to náročnější. Ale třeba mě mezitím chytne ještě něco jiného.

• Co je teď vaším hlavním cílem?

Být profesionální sportovec, abych se zabezpečil sportovním. Tenhle sport ale není tak známý jako třeba fotbal nebo hokej, kde se dokážete jednou sezónou v zahraničí zajistit na dlouhou dobu. Do budoucna bych mohl dělat třeba trenéra osobního nebo nějakých skupinových lekcí, ale zároveň bych se chtěl věnovat i programování, mobilním aplikacím například.

• Vaše jméno ale médiu už proběhlo, takže začínáte být se Spartanem spojován.

Ano, a věřím tomu, že by se ten můj sport mohl více zmedializovat. Ale jak říkám, je to teprve na začátku. Sice je to 15 let, kdy tenhle sport začal, ale je to pořád nové. Uvidíme, jestli se za 5 let dostane na olympiádu, tak i můj cíl bude se tam dostat.

• Jaké předsevzetí si dáte do nového roku?

Být co nejlepší, umísťovat se co nejlépe a udržet si formu s těmi nejlepšími atlety na světě. Obhájit titul, neusnout a jet dál! Dokončit aktuální semestr. A dopilovat angličtinu...

TEXT: Zuzana Paulusová/FOTO: Daniel Honc a archiv Richarda Hynka

Očima autorky:

Na Richarda jsem čekala ve vestibulu Fakulty elektrotechniky a informatiky. Kdybych nevěděla, že se věnuje tak náročnému sportu, vůbec bych to do něj neřekla. Naproti mně šel úplně normální kluk, student. Sympaťák, který srší dobrou náladou a pozitivní energií na všechny strany. To mu prý říká hodně lidí. V hlavě to má dokonale srovnané a naprosto přesně ví, co chce. A jde za tím. Přestože je mistrem světa ve Spartan Race, je neskutečně skromný. A dokonalý příklad toho, že když se chce, všechno jde. Myslím, že o něm ještě hodně uslyšíme, a držím mu pěsti!

Jaké plány či předsevzetí máte do nového roku?

Zuzana Bílková

profesorka na Fakultě chemicko-technologické

Plány do nového roku si každoročně dávám velké. Zpočátku jsem plná elánu, že se budu více věnovat svým diplomantům, doktorandům, projektovým aktivitám, rodině, svým koníčkům. Jednoduše řečeno, že v novém roce doženu vše, co jsem v tom minulém už nestihla nebo nějak ošidila. Asi jsem nepoučitelná, protože se každý rok opakuje stejný vzorec. Ze svých optimistických představ, jak budu vše po novu a pořádně zvládat, pomalu, ale jistě slevuji. Prostě „zase nestíhám“...

Když se ale po roce ohlédnu zpátky, vždy najdu něco, co mi udělalo radost, co se nám v práci povedlo a že jsme se zase posunuli o kousek dál, výš. Radost mi vždycky udělá, když vidím kolem sebe zapálené studenty, kteří chtějí studovat, bádát, podílet se na našem výzkumu. Možná to zní jako fráze, ale pro mne je to jakási „sdílená“ energie, ze které čerpám celý rok.

Taky nesmím při tomto zamyšlení zapomenout na svou rodinu. Před nedávnem moje dcera porodila holčičku. Kdo už vnoučata má, tuší, jaká radost a jaká změna v životě rodiny to je. Pro mne to je nový životní impuls, který mi pomáhá nahlížet na mnoho věcí z té pozitivnější stránky. A tak se do nového roku 2020 těším a opravdu věřím, že s podporou rodiny i kolegů v práci ty svoje každoroční velké plány uskutečním.

Vít Blanař

odborný asistent na Fakultě zdravotnických studií

Většinou si předsevzetí moc nedávám. Mezi mé plány na příští rok patří zatraktivnění výuky anatomie na naší fakultě. Ve spolupráci s kolegyní Mgr. Červenkovou chci zavést průběžné testy znalostí studentů na tabletech. Myslíme si, že trend vývoje moderní výuky se bude ubírat právě cestou zvýšení podílu multimediálních pomůcek ve výuce. Pevně doufám, že v příštím roce budou finančně podpořeny dva nové výzkumné projekty, o které jsme žádali, a sice Screening sluchu novorozenců a Mezinárodní porovnání znalostí Všeobecných sester o podvýživě. Samozřejmě také předpokládám, že na nich odvedu velký kus práce. V neposlední řadě se chci věnovat své rodině.

Petr Doležel

docent na Fakultě elektrotechniky a informatiky, předekán pro vědu a tvůrčí činnost

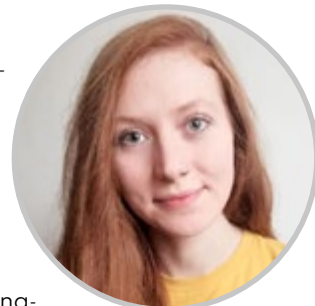
Jako nejmladší fakulta na univerzitě se Fakulta elektrotechniky a informatiky velmi

dynamicky rozvíjí a institucionální prostředí dosud není úplně stabilní. Od počátku fungování fakulty se však snažíme akademickým pracovníkům vytvářet podmínky srovnatelné se zavedenými technickými fakultami v České republice. Naším cílem nejen do nového roku, ale i do dalších let je tento proces udržet a dále zintenzivnit tak, aby se všichni akademici působící na fakultě naprosto přirozeně zapojovali nejen do pedagogických činností, ale v minimálně stejné míře také do kvalitní tvůrčí činnosti porovnatelné v mezinárodním měřítku. Budeme tedy fakulturní výzkumné týmy dále podporovat v navazování mezinárodních kooperací, v zapojování do řešení mezinárodních vědecko-výzkumných projektů, spolupráce s významnými průmyslovými podniky a zároveň vytvářet příjemné a tvůrčí pracovní prostředí.

Marcela Chrtková

studentka Fakultu chemicko-technologické

Novoroční předsevzetí už si nedávám. Podle mě není nikdy lepší chvíle s něčím začít než právě teď. Navíc přiznejme si to, kolik novoročních předsevzetí ztroskotá hned v lednu. Každopádně mým cílem teď je naučit se lépe si rozložit čas mezi studium, své blízké a samu sebe a na tom chci pracovat i příští rok.

Pavel Marek

docent na Fakultě filozofické, vedoucí ústavu historických věd

Žádná předsevzetí si do nového roku nedávám a vlastně ani nic neplánuji. Vždy, když jsem plánoval, tak mi mé plány něco nenadálého zhatilo. Je ale spousta věcí, které bych měl v příštím roce vykonat, a na některé z nich se dokonce těším. V březnu se například chystám na konferenci o raně novověké diplomacii do Turína. Jelikož mám rád Itálii a Turín je nádherné historické město plné elegantních kaváren, už teď se nemohu dočkat, až si v některé z nich dám ristretto. V květnu bych měl ve Štrasburku zahajovat svou první výstavu s názvem Pernštejnské ženy a Evropa. Bude to pro mne úplně nová zkušenost a zajímavá výzva. Podobných událostí mám před sebou více. Přesto si ale myslím, že žádná z nich nebude patřit k vrcholům roku. Nejhezčí momenty totiž nelze naplánovat, ty přicházejí nečekaně.

Jan Merta

doktorand Fakultu elektrotechniky a informatiky

Napadají mě následující vážné i nevážené body: dokončit doktorát z umělé inteligence na FEI (na téma optimalizace genetického programování). S tím souvisí i snaha o článek v

impaktovaném časopise. Začít se studiem fyziky a odpálit raketu. Našetřit si a koupit si novou kytaru. Složit pár nových písniček a zorganizovat první veřejný koncert naší kapely Artur Pratur. Začít se učit hrát na klavír. Začít chodit dříve spát. Zefektivnit proces párování ponožek. Nezbláznit se. Najmout si dva soukromé detektivy a nechat je sledovat se navzájem. Dobře se bavit.

Marta Pató

odborná asistentka na Fakultě filozofické

Plány a předsevzetí jsou ošemetná věc, myslím, že není tak úplně dobře je zveřejňovat, protože se z nich pak stanou úkoly. Raději začnu tedy většími úkoly, které jsou na příští rok již jasné. Společně s kolegou Kozárem se chystáme znovu požádat o grantovou podporu pro náš společný projekt věnovaný českým překladatelům ze slovinštiny a maďarštiny. Dále jsem si již loni dala za úkol zkatalogizovat příruční knihovnu naší katedry literární kultury a slavistiky. Tohle příští rok za pomoci studentů dokončím. Knihovnu pak částečně zpřístupníme, především klasickou beletrii. Úkolem, do něž se teprve vpravuji, je pokus o efektivní vedení senátu naší fakulty – senát jsem převzala teprve v říjnu a zatím se spíše učím tomu, jak senát funguje a co je v něm třeba. V příštím roce maturuje nejstarší z mých dětí, jeho způsob výběru vysoké školy a přípravy k maturitě a na zkoušky na vysokou školu mi v mnohém pomáhá pochopit svět našich studentů. Zároveň jsem si nucená uvědomit, že děti nebudu mít doma věčně. Možnost každodenní sebereflexe v kontaktu s odrůstajícími dětmi je velký dar. Dospělé děti ale musí mít plány své vlastní. Takže dalším úkolem bude rodinnou pospolitost udržovat, a zároveň tak trochu pustit.

Zdeněk Sháněl

student Dopravní fakulty Jana Pernera

Přemýšlel jsem nad tím, zda si nějaké novoroční předsevzetí

dám. Ale jsem spokojený s tím, co mám a jak to mám, a ani bych to nechtěl měnit. Jen pokud by to šlo, tak trochu toho štěstíčka do zkoušek, ale to by chtěl asi každý.

Jan Stejskal

docent na Fakultě ekonomicko-správní, od ledna 2020 její děkan

Mám takové spojené předsevzetí a přání dohromady... J Nemohu jinak než plány a předsevzetí zaměřit pracovně. Převzetí funkce děkana a vedení fakulty je velká změna v mém životě, je to velká výzva a také zavazující zodpovědnost. Mým předsevzetím tedy je, abych se svými spolupracovníky dokázal navázat na to dobré, co bylo na naší fakultě vykonáno, vytknout si nové cíle a společně se pustit do jejich naplňování. Přejí nám, abychom našli v sobě dostatek akademické kolegiality, odvahy pustit se i do nových věcí, měli otevřenou mysl a stálo při nás nezbytné zdraví a štěstí.

Šárka Vančurová

studentka Dopravní fakulty Jana Pernera

Říká se, jak na Nový rok, tak po celý rok. Právě proto doufám, že už na Silvestra budu v zahraničí. Následující rok bych chtěla věnovat cestování. Každý rok se také snažím napravit jednu ze svých špatných vlastností a zlepšit se v tzv. nenásilné komunikaci. Mám také v plánu znovu začít tančovat a pomáhat lidem se v této oblasti rozvíjet. Samozřejmě bych chtěla i úspěšně dokončit poslední ročník studia a najít si takovou práci, aby mě bavila. Je občas těžké svá předsevzetí naplnit, ale s pevnou vůlí, dobře naplánovaným časem a blízkými, kteří vás podporují, toho zvládnete mnohem víc, než si myslíte.

Existuje místo, kde se otevřeně mluví o trendech ve vysokém školství?

Universitas

magazín vysokých škol

Odpovíme vám.

Čtete na

www.universitas.cz

autentická komunikační platforma akademické obce

sdílení ověřených informací

zkušenosti a kontakty

spolupráce vysokých škol

důležité informace, tweety, názory odborníků

informace, bez kterých se neobejdete

Přiliv
FOTO: Michal Jeřáb

Fotovýzva:

Můj život,
moje společnost

Valerián
FOTO: Marek Chalupník

U: photo

Květinová babička
FOTO: Jakub Podžorný

Oren Lyons
FOTO: Livie Šavelková

Jablečný sad Tádžikistán
FOTO: Tomáš Retka

Chantyjská dívka
FOTO: Tomáš Boukal

Blogerka Svatava Vašková: I jídlo může být sexy

JEJÍ MANŽEL NEUMÍ VAŘIT VŮBEC. ZATO ONA VAŘÍ KAŽDÝ DEN A JEŠTĚ O TOM PÍŠE. HNED VEDLE KUCHYNĚ MÁ ATELIÉR, KDE SVÉ KUCHARSKÉ VÝTVORY FOTÍ. SVATAVA VAŠKOVÁ JE ABSOLVENTKOU OBORU KULTURNÍ DĚJINY V MEDIÁLNÍM MODULU NA FAKULTĚ FILOZOFICKÉ A DNES STOJÍ ZA ÚSPĚŠNÝM BLOGEM COOLINÁŘKA.

„Dlouho jsem si lámala hlavu, jak se představit...“ „Ahoj jsem Svatava a jsem blázen... blázen do jídla.“ Přesně takhle se popisuje Svatava na svých stránkách. K humanitním oborům tíhla už během studia gymnázia. Po roční zkušenosti na muzikologii v Brně přešla do Pardubic. Na univerzitu vzpomíná moc ráda. Získala díky ní vědomosti, titul a našla si také spoustu přátel. V posledním ročníku na vysoké škole začala pracovat na plný úvazek jako manažerka a produkční hradeckého Klicperova divadla. Vydělala zde osm let, než šla na mateřskou. „Na toto životní období moc ráda vzpomínám. Byla to skvělá zkušenost.“

Začala psát, aby se nezbláznila

Říká se, že mateřská dovolená „bere půlku mozku“, a tak se ji Svatava rozhodla zpestřit vymyšlením a psaním receptů. V nadsázce říká, že má přecE i zápočet z tvůrčího psaní. „Na začátku by mě vůbec nenapadlo, že mě to bude jednou i živit. Jsem ráda, že jsem čas doma užitovala. Naučila jsem se něco nového a prozkoumala úplně jiný obor, než jsem doposud znala. Tím myslím především fotografování.“ Oblíbila si španělskou, indickou a vietnamskou kuchyni. Zase tak často je ale nevaří. Raději si na autentickou specialitu zajde do specializované restaurace nebo je ochutnává přímo v zemi, odkud jídla pochází. Svatava vydala už čtyři knihy, ta loňská je inspirována konceptem hygge. Fenomén útulna není ale nic nového.

Zvelebujete svůj domov a životní prostor v příjemně pozitivním a pohodovém duchu a těšíte se z maličkostí – krásně prostřeného stolu, svíček a dekorací. Podle výzkumů jsou Dánové, odkud tento styl pochází, jedním z nejšťastnějších národů na světě. „Skandinávci to jen pojmenovali. Knížka je plná našich oblíbených receptů a taky fotek ze života, které snad tu správnou atmosféru navozují,“ říká autorka, která si čím dál víc uvědomuje, jak důležité je harmonické prostředí, zvláště když v něm má vyrůstat malé dítě.

Od focení k videu

Jako bloggerka není úspěšná jen ve vydávání knížek. Získala také cenu v soutěži Rok s Megapixelem. Její fotka s krevetami se stala vítěznou. „U každé fotky je důležitá práce se světlem. Navíc krevety jsou mimořádně fotogenická surovina, takže takové jídlo se fotí snadno. S oblibou tvrdím, že i fotka jídla může být sexy... Nejen tím, že na pokrm máte chuť, ale musí ve vás vyvolat celkově estetickou libost.“

Aby nevypadla ze současných trendů v oboru, sleduje sociální sítě a nechává se inspirovat nápady z celého světa. Ty pak promítá do svých knížek. Také jejich grafická podoba je pro ni velmi důležitá. „Stejně jako nekvalitní papír, tak i špatná grafika dokážou výpravnou knížku dokonale »zabít«. Ráda bych se časem naučila své recepty i natáčet,“ říká kulinářka, která se přiznává, že českou foodblogerskou scénu nesleduje moc pozorně. Má ale své oblíbené kolegyně, se kterými se zná z akcí. Tím spíše ji překvapilo, když ji nominovali do Top 25 v anketě Foodblog roku, protože je tak trochu mimo tuhle komunitu. A která jídla má nejraději? „Časem zjišťuji, že mými neoblíbenějšími se staly ty od maminky, na kterých jsem vyrostla.“

TEXT: Věra Příbylová/ FOTO: archiv Svatavy Vaškové

Fličky s pečeným zelím a slaninou

Tento recept si zamilujete!

Pár běžných surovin v jedinečné kombinaci.

250 g těstovinových fliček
200 g anglické slaniny v celku
½ hlávky bílého zelí
1 malá cibule
1 lžíce kmínu
sůl
pepř
čerstvá pažitka

Nejprve si slaninu nakrájejte na kostičky, cibuli na jemno a zelí na proužky. Na pánvi orestujte dozlatova slaninu. Tu vyndejte a dejte stranou. Ve výpeku opečte cibulku do světle hněda. Nyní si připravte pekáč s víkem a v něm zamíchejte nasekané zelí společně s opečenou slaninou (trochu si jí nechte na ozdobu) a cibulkou, přidejte kmín a pepř. Pekač zaklopte, a dejte péct do vyhřáté trouby na 180 stupňů na cca 30 minut. Mezitím si uvařte v osolené vodě těstovinové fličky. Upečené změkklé zelí nyní zamíchejte s uvařenými fličkami a dle chuti osolte. Podávejte dozdobené zbytkem orestované slaniny a s nasekanou pažitkou.

Svatava Vašková alias „Coolinářka“

Narodila se 12. prosince 1981 v Pardubicích. Vystudovala Kulturní dějiny na Fakultě filozofické Univerzity Pardubice. Úspěšná česká foodbloggerka píše svůj blog od roku 2015 a za tu dobu zveřejnila bezmála 300 receptů. Blogování a fotografování jídla se nyní věnuje profesionálně a její recepty jsou vyhledávaným zdrojem inspirace pro široký okruh českých amatérských kuchařek a kuchařů. Pravidelně přispívá do jihočeského lifestyleového magazínu Barbařl, což je projekt spolužáka z Fakulty filozofické a dalšího absolventa Univerzity Pardubice Jana Štiftera (Rozhovor s ním najdete v zářijovém čísle zpravodaje). Spolupracuje se serverem Seznam.cz, kam píše recepty do sekce Proženy.cz. Recepty z blogu také pravidelně sdílí web Prima Fresh a využívá je také eshop potravin Košík.cz. Angažuje se v obecně prospěšných věcech, ve spotu na youtube.com bojuje proti šikaně. Po třech autorských kuchařkách spojila síly s dalšími známými blogerkami a instagramerkami a vznikla kniha plná DIY inspirace (udělej si sám), receptů a kouzelné atmosféry. Knížka Krásné Vánoce vyšla začátkem listopadu.

**UNIVERZITA PARDUBICE
TO JE MŮJ ŠÁLEK KÁVY!**

UNIVERZITNÍ KERAMICKÝ HRNEK KOUPIŠ V E-SHOP.UPCE.CZ